ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန

လားရှိုးမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (၂၀၁၈ – ၂၀၂၂)

(Village Development Project)

နောင်မွန်ကျေးရွာအုပ်စု၊ နားယာမကျေးရွာ

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

နားယာမကျေးရွာ၊ လား:ရှိုးမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနကကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	
	စကားချီး	၄
	နားယာမကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ၊လာ:ရှိုးမြို့နယ်	၆
	နားယာမကျေးရွာရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်၊လာ:ရှိုးမြို့နယ်	၇
	နားယာမကျေးရွာနှင့်အဖွဲ့အစည်းများ ဆက်စပ်မှုပြမြေပုံ၊လာ:ရှိုးမြို့နယ်	၈
	အပိုင်း (က) ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေနှင့်ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ	
၁။	တည်နေရာနှင့်ပထဝီဝင်အနေအထား	၉
၂။	ရာသီဥတုနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	၉
၃။	လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ	၉
	(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ	၉
	(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ–ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု	၁၀
	(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု	၁၁
၄။	ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ	၁၂
၅။	စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ	၁၃
	(က) သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး	၁၃
	(ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	၁၄
	(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ	၁၅
	(ဃ)ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	၁၅
	(င) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုစျေးကွက်	၁၆
	(စ) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု	၁၆
၆။	အခြေခံအဆောက်အဦနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ	၁၆
	(က) ကျေးလက်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	၁၆
	(ခ) ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၁၇
	(ဂ) သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး	၁၇
၇။	ပညာရေး	၁၇
၈။	ကျန်းမာရေး၊ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး	၁၉
၉။	ဘေးန္တရာယ်များနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး	၁၉
၁၀။	ကျား–မရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	၂၀
၁၁။	ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၂၀
၁၂။	ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး	၂၀
၁၃။	ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်အဆိုပြုစီမံချက်လုပ်ငန်းများ	၂၁
	အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်	

	စီမံချက်အဆိုပြုလွှာ(၁)	၂၃
	နောက်ဆက်တွဲ (၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဝင်များစာရင်း	၂၅
	နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ	၂၆
	နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ တည်ဆောက်မှု အခြေပြဇယား	၉၂

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းသည် ၂၀၁၈ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀၂၂ခုနှစ်အထိ(၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူထုအများစုပေါင်းပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံကိန်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသောအချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသောကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများစုနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းအဖြေရှာကြရာတွင် သင်တန်းလုပ်ဆောင်ပေးရုံသာမက နည်းပေးလမ်းပြကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများက စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ် ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်သောနေရာများမှ လည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကို ထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်း တိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသောဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ မြို့နယ်အဆင့်တွင်လည်း အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနစသည့် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနအသီးသီးတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်

၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် အဓိကအားဖြင့် ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ၊ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ နှစ်စဉ်ဦးစားပေးစီမံချက်အဆိုပြုလွှာ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှုအခြေပြဇယားစသည်တို့ကို အဓိကထားဖော်ပြထားပါသည်။

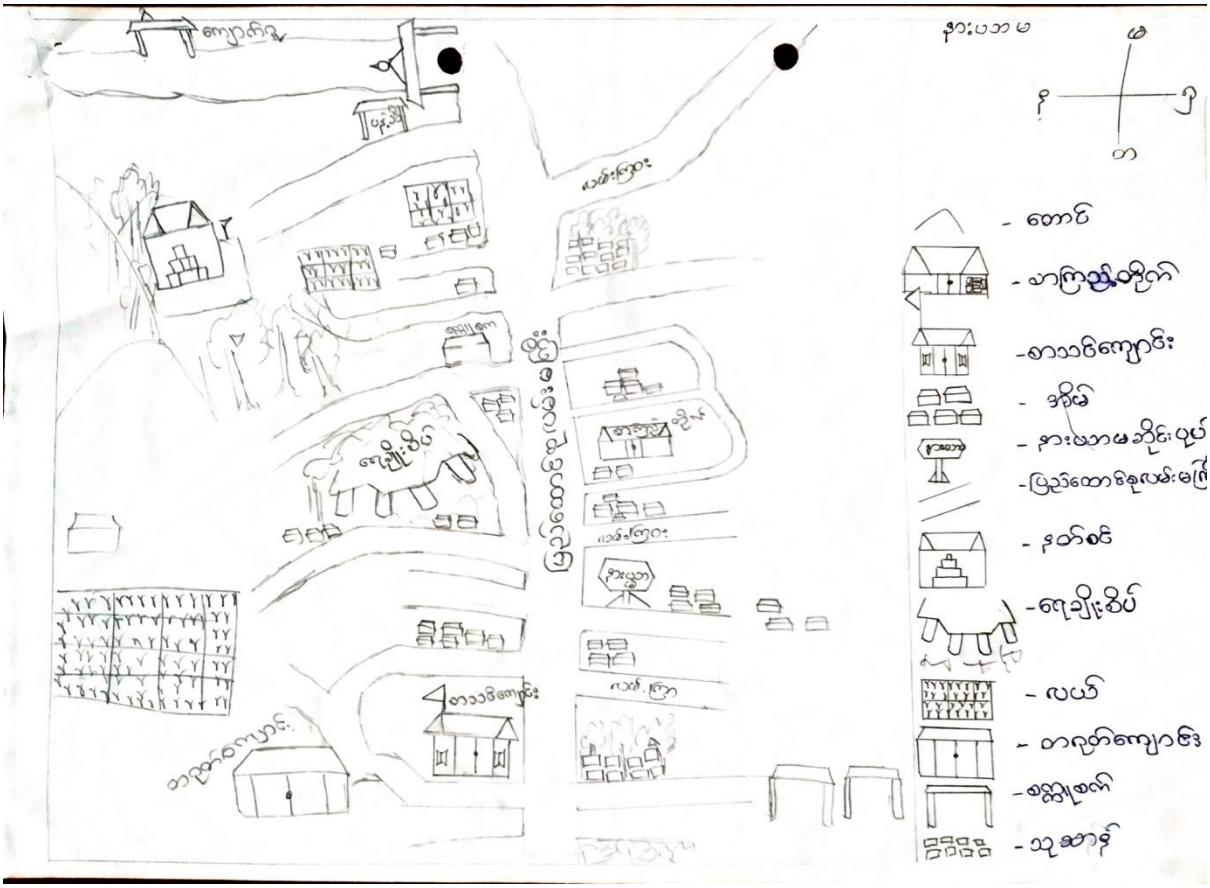
အောက်တိုဘာလ၊ ၂၀၁၈

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

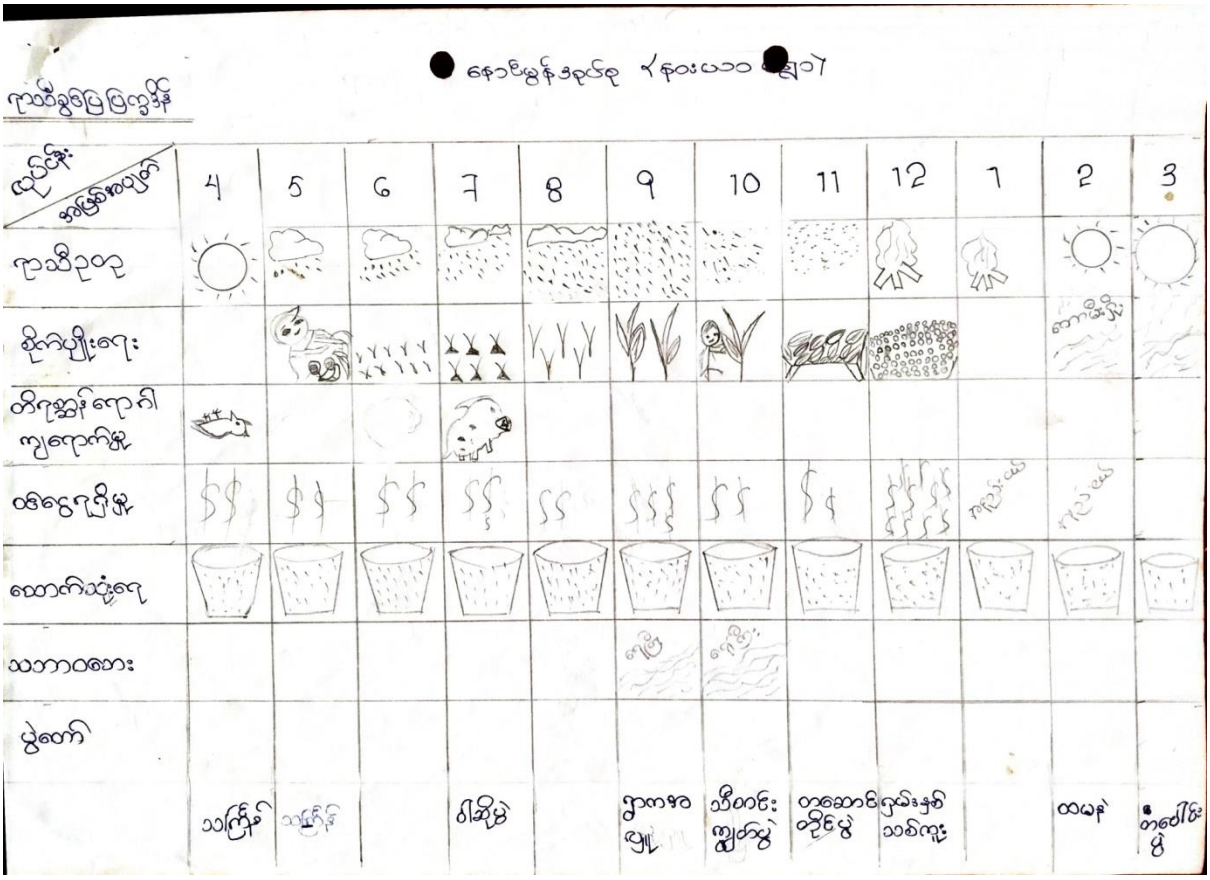
နားယားမကျေးရွာ

လား:ရှိုးမြို့နယ်

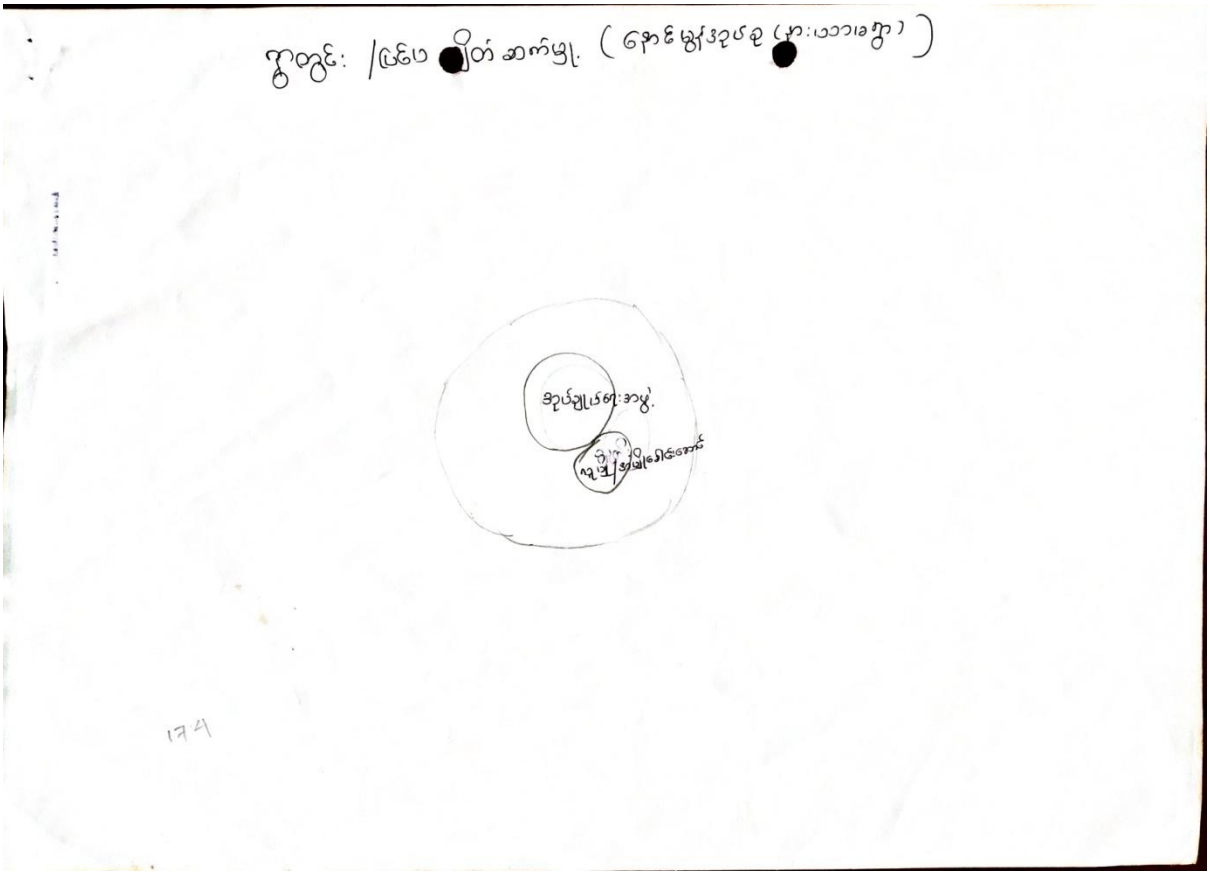
နားယားမကျေးရွာ သယံဇာတပြမြေပုံ၊ လား:ရှိးမြို့နယ်

နားယာမကျေးရွာ ရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်၊ လာ:ရှိုးမြို့နယ်

နားယာမကျေးရွာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ဆက်စပ်မှုပြပုံလေးရှိုးမြို့နယ်

အပိုင်း (က)

ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေနှင့်

ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

၁။ တည်နေရာနှင့် ပထဝီဝင် အနေအထား

ကျွန်တော်တို့**နားယားမကျေးရွာ**သည် ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)၊ လားရှိုးခရိုင်၊ လားရှိုးမြို့နယ်၏ **နောင်မွန်**ကျေးရွာအုပ်စုတွင် တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင် နမ့်ပုတ်ကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင် နောင်မွန်ကျေးရွာ၊ မြောက်ဘက်တွင် ခေးနင်းကျေးရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် **ဖတ်တုတ်ကျေးရွာ**စသည်တို့တည်ရှိနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)၊ ဗမာ၊ ရှမ်း၊ ကိုးကန့်စသည့်တိုင်းရင်းသားများ စုပေါင်းနေထိုင်ကြ ပြီး ဗမာလူမျိုးမှာ လူနည်းစု ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ရာသီဥတုနှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာ၏ ရွာသီဥတုမှာ သမပိုင်းရာသီဥတုဖြစ်ပြီး၊ အပူအအေးမျှတမှု ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာမှာ လယ်မြေ (၄၁)ဧကနှင့် ယာမြေ/တောင်ယာမြေ (၃၂၃)ဧက စုစုပေါင်း (၃၆၄)ဧကရှိပါသည်။ အိမ်ခြံမြေများတွင်လည်း ရာသီအလိုက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်များကို အနည်းအကျဉ်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မြေဆီလွှာအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။

၃။ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့နားယာမကျေးရွာတွင် ရှမ်း၊ ကိုးကန့်လူမျိုးများ နေထိုင်ကြပါသည်။ အိမ်ထောင်စု(၂၁၅)အိမ်ရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း (၁၁၃၂)ဦးရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှ တစ်အိမ်ထောင် လျှင် (၅-၆)ဦးရှိပါသည်။ **ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် တစ်နှစ်အောက်နို့စို့အရွက်ကလေး ကျား (၂)ဦး၊ မ(၃)ဦး၊ ၅နှစ်အောက်ကလေး ကျား(၁၈)ဦး၊ မ(၁၉)ဦး၊ မူလတန်းကျောင်းသား အရွယ် ၅နှစ်မှ ၉နှစ် ကျား(၄၂)နှစ်၊ မ(၄၇)နှစ်ဦး၊ (၁၀)နှစ်မှ (၁၄)နှစ် အလယ်တန်း ကျောင်းသားအရွယ် ကျား (၅၉)ဦး၊ မ(၅၃)ဦး၊ ၁၅နှစ်မှ ၆၄နှစ် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ကျား(၄၁၂)ဦး၊ မ(၄၄၈)ဦး နှင့် သက်ကြီးရွယ်အို ကျား(၁၄)ဦး၊ မ(၁၅)ဦးရှိပါသည်။** နှစ်စဉ် တစ်နှစ်အောက် ကလေး များအား ကာကွယ်ဆေးထိုးကြပါသည်။ တစ်နှစ် အောက်ကလေး (၅)ဦးသာရှိခြင်းကြောင့် မွေးဖွားနှုန်း အလွန်နိမ့်ကျလျှက်ရှိပါသည်။ ၅နှစ်အောက်ကလေး ငယ်များသည် ရွာမှ (၂)မိုင် ခန့်ဝေးသောနောင်မွန်ကျေးရွာတွင် မူကြိုသွားတက်ကြပါသည်။

တချို့မိသားစုများသည် စီးပွားရေးမပြေလည်ခြင်းကြောင့် (၇-၈)နှစ်အရွယ် ကလေးငယ်များအား စက္ကူခေါက်သည့် အလုပ်ရုံများတွင် နေ့စားသွားရောက်လုပ်ကိုင်ပြီး မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ဖြည့်တင်းနေကြရပါသည်။ အမျိုးသားများသည် တောင်ယာ၊ လယ်၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား အလုပ်များနှင့် ကျပန်းအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် တောင်ယာ၊ လယ်၊ စက္ကူထုတ်လုပ်သည့် အလုပ်ရုံများတွင် နေ့စားဆင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ကျပန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း အမျိုးသားများ နည်းတူဝင်ငွေရှာဖွေကြပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုများသည် အလုပ်လုပ်နိုင်သည်အထိ မိမိဝမ်းစာအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ မိသားစုအတွက်သော်လည်းကောင်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ-ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပြီး စပါးနှင့် ပြောင်းကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုင်းခံစက္ကူ၊ ရွှေစက္ကူ၊ ငွေစက္ကူပြုလုပ်သည့် အလုပ်ရုံများ ရှိကြ ပြီး ကျေးရွာသူ၊သားများသည် ယင်းအလုပ်ရုံများတွင် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တချို့သည် သစ်ခွပင်များကိုဝယ်ယူကာ အပင်လိုက် မီးကင်၍ပြန်လည်လိပ်ပြီး အပင်ခြောက်ပြုလုပ်ကာ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ရောင်းချကြသည်။ တချို့ အရင်းအနှီးမရှိသူများက အပင်လိုက် လုပ်အားခယူ၍ လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ယင်းသစ်ခွပင်ခြောက်များကို ဆေးအဖြစ်အသုံးပြုကြကြောင်း သိရှိရပါသည်။ တစ်ချို့ကတရုတ်ပြည်၌ ကျပန်းသွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့ရွာ၏ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေမှာ လယ်မြေနှင့် တောင်ယာတို့ဖြစ်သည်။ လယ်မြေစိုက်ပျိုးရာတွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဓါတ်မြေဩဇာများသုံးစွဲကြသဖြင့် မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး အလွန်ညံ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာတွင် ရရှိနိုင်သော နွားချေး၊ ဝက်ချေးနှင့် ကြက်ချေးများကို ရရှိနိုင်သမျှ ထည့်သွင်းအသုံးပြုကြပါသည်။ ခြံများတွင် တရုတ်ဇီးသီးနှင့် လိုင်းချီးနှစ်ရှည်ပင်များကိုလည်း စိုက်ပျိုးထားကြပါသည်။

ကျေးရွာ၏အဓိကအလုပ်အကိုင်မှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်သောကြောင့် အလုပ်သမား ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တချို့သောမိသားစုများသည် အလုပ်သမားများ မငှားရမ်းနိုင်သဖြင့် ကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ငှားရမ်းမလုပ်ကိုင်နိုင်သောကြောင့် ပညာသင်ကြားနေသောကလေးငယ်များလည်း မိဘ၏လုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက်ကူညီကြရပါသည်။ စက္ကူစက်ရုံတွင် ရွာသူရွာသားများသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တချို့က ကားမောင်းခြင်း၊ သစ်ခွပင်ခြောက်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် လက်သမား၊ ပန်းရံစသည့်အလုပ်များကို ကျပန်းလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျောက်တောင်များမှ ကျောက်များ ရရှိနိုင်သော်လည်း ကျောက်ပွ များဖြစ်ခြင်းကြောင့် အသုံးမပြုနိုင်ကြပါ။ သဘာဝစိမ့်စမ်းရေထွက် တည်ရှိပြီး ယင်းရေထွက်မှ နားယားမကျေးရွာအပြင် အခြားကျေးရွာဖြစ်သော နောင်မွန်ကျေးရွာသည်လည်း ရေပိုက်သွယ်တန်းအသုံးပြုကြပါသည်။

(၈) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

ကျွန်တော်တို့နားယာမကျေးရွာတွင် ဆေးစွဲသူများပြားပါသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးကို အလွယ်တကူ ဝယ်ယူနိုင်သောကြောင့် သုံးစွဲသူများများပြားလာပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲသူများသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါ ဖြစ်နိုင်ခြေများပါသည်။ မိသားစု၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုသည် အရာရာနောက်ကြရပါသည်။ အလွန်ဆင်းရဲသော မိသားစုများသည် ကြုံရာကျပန်းကိုလုပ်ခြင်းဖြင့် မိမိ၏ဝမ်းစာအတွက် ဖြေရှင်းနေရပါ သည်။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် ကားမောင်းပြီး အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသူမှာ တစ်ဦးနှစ်ဦး ရှိပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် အခြားမြို့ရွာများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရသော ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု အလယ်အလတ်ဖြစ်ပါသည်။

မိုးရာသီတွင် တောင်ကျရေများ ကျဆင်းခြင်းကြောင့် ရေကြီးခြင်း၊ ကားလမ်းများ ပျက်ဆီးခြင်းနှင့်ပြောင်းခင်းများအပင်ယိုင်လဲခြင်းတို့ကြောင့် ကျေးရွာတွင် ပျက်ဆီးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ မိုးခေါင်သည့်အခါ ပျိုးပင်များ အသက်ရင့်သွားခြင်း၊ အောင်ရေ လုံလောက် စွာမရရှိခြင်းတို့ကြောင့် အထွက်နှုန်းများလျော့နည်းပါသည်။ စက္ကူစက်အလုပ်ရုံသည် လောင်စာဖြစ်သောကြောင့် ၃-၄ နှစ်တစ်ကြိမ်လောက် မီးလောင်ကျွမ်းမှုဖြစ်တတ်ပါသည်။ သစ်တောများတွင် ရေထွက်ပေါက်သာ ကျန်ရှိတော့သဖြင့် သစ်တောပျက်ဆီးမှု အလွန် မြင့်မားပါသည်။ တီဘီဖြစ်ပွားသူ (၄-၅)ဦးရှိပြီး တချို့သည် ကာကွယ်ဆေးသောက်သုံးနေ ကြပြီး တစ်ချို့မှာ ဆေးသောက်သုံးခြင်းမရှိသောကြောင့် ထိခိုက်မှုမြင့်မားပါသည်။

၄။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စိမံခန့်ခွဲမှု အခြေအနေ

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့(ကျား-၉ဦး)သည် ကျေးရွာ၏ ပညာ ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဘာသာရေး၊ သာရေးနာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကျေးရွာ လုံခြုံရေး နှင့်ကာကွယ်ရေးစသည်တို့အတွက် စုစည်းစွာ လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှမ်းလူမျိုးနှင့် ကိုးကန့်လူမျိုးများ နေထိုင်ကြပါသည်။ ရှမ်းပိုင်းနှင့် ကိုးကန့် ပိုင်း၊ တောင်ကုန်းပိုင်းဟူ၍ရှိနေပါသည်။ ရှမ်းပိုင်းတွင် ရှမ်းအများစုနေထိုင်ပြီး ကိုးကန့်ပိုင်း တွင် ကိုးကန့် အများစုနေထိုင်ပါသည်။ သောင်ခုံပိုင်းတွင်မူ ရှမ်းနှင့် ကိုးကန့်လူမျိုးများ ရောနှောနေ ထိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ နှင့်မီးသတ်အဖွဲ့သာ တစ်ခုတည်းတည်ရှိပြီး ကျန်အဖွဲ့များသည် ရှမ်းပိုင်း၊ ကိုးကန့်ပိုင်းဟူ၍ သီးခြား ဖွဲ့စည်းထားကြပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့နှင့် အပျိုလူပျိုအဖွဲ့များတွင် ဦးဆောင် သည့်သူမှာ အတူတူသာ ဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်အားလုံးသည် ခေါင်းဆောင်၏ဦးဆောင်မှု နောက်တွင် တညီတညွတ်တည်းလိုက်ပါကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာ၌ သာရေး/နာရေး လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးအဖွဲတွင် အပျို/လူပျိုအမျိုးသမီးများသည် ရွာ၏တိုးတက် ရေးကိစ္စ၌ ထောင့်စေ့ပါဝင်ကူညီကြပါသည်။ လူငယ်များမှာလည်း ရွာ၏လုပ်အားပေးခြင်း

နှင့်အခြားအခြားကိစ္စတွင်လည်း ကူညီသူရှိပါသည်။ ရှမ်းယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့သည် သီတင်းကျွတ်လ ရှမ်းရိုးရာပွဲတော်များတွင် အခြားရွာများသို့ သွားရောက်၍ ကိုးကန့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့သည်လည်း တရုတ်နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်ချိန်များတွင် အမျိုးသမီးများက အခြားရွာများသို့ သွားရောက်၍ ကပြခြင်းဖြင့် ရန်ပုံငွေရှာဖွေကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ သည် ကျေးရွာ၏ သာရေးနာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အဓိက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သာရှိပါသည်။ **နားယားမကျေးရွာတွင် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမရှိပါ။**

၅။ စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(က) သီးနှံ စိုက်ပျိုးရေး

ကျွန်မတို့ရွာ၏ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေမှာ လယ်မြေ(၄၁ကေ)နှင့် တောင်ယာမြေ (၃၂၃ကေ) စုစုပေါင်း(၃၆၄ကေ)တို့ ရှိပါသည်။ လယ်မြေစိုက်ပျိုးရာတွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဓါတ်မြေဩဇာများသုံးစွဲကြသဖြင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေး အလွန်ညံ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာတွင် ရရှိနိုင်သော နွားချေး၊ ဝက်ချေးနှင့် ကြက်ချေးများကို ရရှိနိုင်သမျှ ထည့်သွင်းအသုံးပြုကြပါ သည်။ ခြံများတွင် တရုတ်ဇီးသီးနှင့် လိုင်းချီးနှစ်ရှည်ပင်များကိုလည်း စိုက်ပျိုးထားကြပါသည်။ နားယားမကျေးရွာတွင် ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ (၉၈)အိမ်ထောင်စု၊ ၂.၅ဧကမှ ၅ဧကကြား တောင်သူငယ်(၄၆)အိမ်ထောင်စု၊ ၅ဧကမှ ၁၂.၅ဧကကြား တောင်သူ လတ်(၁၀) အိမ်ထောင်စုစသည်တို့ရှိကြပြီး အဓိကအားဖြင့် စပါးနှင့် ပြောင်းဖူးများကို အားထားစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများသည် စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု၏ သုံးပုံ တစ်ပုံခန့်ရှိပြီး အများစုသည် နေ့စားကျပန်းနှင့် ပြည်ပတွင် သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေကြပါသည်။

လူနေထူထပ်မှုကြောင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများလျော့နည်းလာပါသည်။ မြေယာပိုင်ဆိုင်သူများသည် ချမ်းသာကြပြီး လက်လုပ်လက်စားများမှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ နားယာမကျေးရွာ၏ (၂၈.၃၇%)သည် မြေယာမဲ့သူများဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြသည်။ တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စားကြသူများဖြစ်သည်။ မြေပိုင်ဆိုင်မှု(၄၅.၅၈%)သည် ဆင်းရဲသားတောင်သူများဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ မြေပိုင်ဆိုင်မှု(၂၁.၄%)ရှိသော တောင်သူငယ်များသည် လယ်ယာမြေ လုံလောက်မှုရှိပြီး၊ မြေပိုင်ဆိုင်မှု(၄.၆၅%)ရှိသော တောင်သူလတ်များသည် လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှုဧက များပါသည်။ ၁၂.၅ဧကအထက်ပိုင်ဆိုင်သော တောင်သူကြီးများ မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ရွာတွင် အဓိက စပါးနှင့်ပြောင်းကိုသာ စိုက်ပျိုးကြသည်။ စပါးအထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး တင်း(၇၀)ထွက်ပြီး အများဆုံး(၉၀)ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသည်။ စပါးစိုက်ပျိုးသည့်ကာလသည်

(၇)လ မှ(၁၁)လအထိဖြစ်သည်။ ပြောင်းစိုက်ပျိုးသည့်ကာလမှာ (၄)လပိုင်းစတင်စိုက်ပျိုးပြီး (၁၀)လပိုင်းတွင် ပြောင်းချိုးခြင်းကို အပြီးသတ်သည်။ ပျမ်းမျှပြောင်းအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ထုတ် (တစ်ဧက)လျှင် ပိသာ(၁၈၀၀)မှ (၂၀၀၀)ခန့်ရရှိသည်။ စပါးကို မိသားစုစားသုံးရန်သာ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပြောင်းကို စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပြောင်းစိုက်ပျိုးရန် အရင်းအနှီးများစွာလိုပါသည်။ ပြောင်းစိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်သောမျိုး၊ မြေဩဇာသည်တို့ကို နောင်မွန်စျေးတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုပါသည်။ ပြောင်းစျေးအတက်အကျသည် တရုတ်စျေးကွက်ပေါ်တွင် မူတည်နေပြီး အမြတ်ရရှိမှုသည်လည်း ပြောင်းစျေးအတက်အကျပေါ်တွင် မူတည်နေ ပါသည်။

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးမှာ မိုးရေကိုသာ အဓိကထားစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြပြီး နွေရာသီတွင် တစ်ချို့လယ်ကေများသည် စိမ့်စမ်းရေကို အသုံးပြုကြပါသည်။ စိမ့်စမ်းရေမှာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးရရှိသောကြောင့် ရေလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ရွာတွင် အဓိကစိမ့်စမ်းရေကိုသာ အသုံးပြုကြပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး သုံးစွဲရန်အတွက် စိုက်ခင်းများသည် အလှည့်ကျရယူရပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေလုံလောက်မှု မရှိပါ။ စပါးအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကပျမ်းမျှ (၇၀) တင်းထွက်ပြီး၊ ပြောင်းအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကပျမ်းမျှ (၇၀)ပုံးထွက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်းရှိ လယ်သမားများတွင် တစ်ဦးချင်းပိုင် ထွန်စက်(၂၆)လုံး လက်တွန်းထွန် စက်(၄၁)စီးရှိပြီးလိုအပ်သော စက်ကိရိယာများကို အခြားကျေးရွာများမှ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေကြပါသည်။

သီးနှံအထွက်တိုးစေရန် သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာနှင့် သွင်းအားစုများ၊ ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ၊ သီးနှံမျိုးစေ့များကိုလည်း မြို့နှင့်အလှမ်းမဝေးသဖြင့် လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ သီးနှံစျေးကွက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုတွင် ကုန်သည်ပွဲစားများမှတဆင့် ရောင်းချနိုင်ကြပါသည်။

မိုးစပါးစိုက်ပျိုးရာတွင် စပါးဖျက်ပိုးနှင့် ခရုများ အနည်းငယ်ကျရောက်ပါသည်။

(ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် နွားမွေးမြူထားသည့် အိမ်ထောင်စု (၁၉) အိမ်ရှိပြီး နွားကောင်ရေ (၄၂) ကောင်၊အိမ်ထောင်စု (၂၄) အိမ်မှ ကျွဲ (၅၂) ကောင်၊ အိမ်ထောင်စု (၈၆) အိမ်မှ ဝက် (၅၈၀) ကောင်၊ အိမ်ထောင်စု(၁၃)အိမ်မှ ကြက်(၂၃၀)ကောင်၊ အိမ်ထောင်စု(၁)အိမ်မှ ဘဲ(၁၁)ကောင် စသည်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးကို လုပ်ကိုင်နေကြပါသည်။ နားယာမကျေးရွာတွင် စားကျက်မြေဟူ၍ မရှိပါ။ ကျောက်ပွတောင်ပေါ်တွင် လွှတ်ကျောင်းကြပါသည်။ စပါး ရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် ကောက်ရိုးများကို ကျွေးကြပါသည်။ စိမ့်စမ်းရေထွက် ကောင်းသောကြောင့် ရေကိုလုံလောက်စွာအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူ လုပ်ကိုင်ရန် ဒေသဝက်များကို မွေးမြူကြပါသည်။ ယခင်က စီပီဝက်မျိုးများကို ဟုန်းပန်းကုမ္ပဏီမှ

လာရောက်ရောင်းချသောကြောင့် စီပီဝက်များကို မွေးမြူကြပါသည်။ ဝက်စာကို ကုမ္ပဏီမှ ဝယ်ယူ ကျွေးမွေးကြရပါသည်။ အခြားအစာကျွေးပါက ဝက်များမှာ မကြီးထွားကြပါ။ ရောင်းသင့်သည့်အချိန်တွင် ကုမ္ပဏီမှ ပြန်လည်ဝယ်ယူပါသည်။ ရောဂါကျရောက်ပါက ကုမ္ပဏီမှ လာရောက်ကုသပေးပါသည်။ သို့သော် အမြတ်အစွန်းနည်းပါးသဖြင့် နောင်နှစ်များတွင် မမွေးကြတော့ပါ။ ကုမ္ပဏီမှလည်း မလာရောက်တော့ပါ။

ယခုအခါ ဒေသမျိုးများကိုသာ မွေးမြူကြပါသည်။ ဒေသမျိုးများကို ကျေးရွာတွင်းမှသော်လည်းကောင်း၊ နီးစပ်ရာရွာများမှသော်လည်းကောင်း ဝယ်ယူကြပါသည်။ နှစ်လသား ဝက်ပေါက်ကလေးများကို တစ်ကောင်လျှင် ၇၀၀၀၀ မှ ၈၀၀၀၀ကျပ်အထိ ပေးကြရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ မရရှိသောကြောင့် အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ဘဲ အစာကို ရွာမှရရှိသော ပြောင်းရိုးကို အမှုန့်ကြိတ်၍ ဖွဲနုနှင့် ရောစပ်ကာ အခြောက်ကျွေးကြပါသည်။ ကျေးရွာမှ စိုက်ပျိုးထားသော ကန်စွန်းရွက်များကိုလည်း ခုတ်ထစ်၍ ကျွေးကြပါသည်။ ယခင်နှစ်က ဝက်နာကျရောက်သဖြင့် ဝက်များသေကြေကြသော်လည်း ကာကွယ်ဆေးထိုးသည့် အလေ့အကျင့် မရှိကြပါ။ ထိုးရမည်ဟူသောအသိလည်း မရှိကြပါ။ ကျေးရွာမှ မွေးမြူသည့်သူတစ်ဦးသာ အချင်းချင်းမေးမြန်းပြီး မိမိဘာသာ ကာကွယ်ဆေးထိုးပါသည်။ စနစ်တကျဝန်ဆောင်မှုပေးမည့်သူများ မရှိပါ။ ရောင်းချသည့်အခါ ဝက်ကိုကြည့်ပြီးဈေးဖြတ်သကဲ့သို့ အလေးချိန်ချိန်ပြီး ရောင်းချရသည်လည်းရှိပါသည်။ အလေးချိန်သည့်အခါ တချို့က အလေးခိုးကြပါသည်။ လားရှိုးနှင့် နောင်မွန်မှ လာရောက်ဝယ်ယူချိန်တွင်သာ ရောင်းချကြရပါသည်။ အမြဲတမ်း ရောင်းချ၍ မရကြပါ။

မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် နည်းပညာများနှင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများ မရှိသဖြင့် ရာသီကူးပြောင်းချိန်တွင် ရောဂါများ ကူးစက်ခံရပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု အနည်းငယ်ရှိသည့်အပြင် စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူရေးနည်းပညာနှင့် ပတ်သက်သည့် အတွေ့အကြုံ၊ အသိပညာများ အားနည်းကြပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ

ကျွန်တော်တို့နားယာမကျေးရွာသည် မန္တလေး-လားရှိုးကားလမ်းမကြီးပေါ်တွင် တည်ရှိသဖြင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အခြားစီးပွားရေးများမှာ ရိုးရာစက္ကူလုပ်ငန်းအပြင် ကားပြင်ဆိုင်၊ ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်၊ သံပန်းသံတခါးလုပ်ငန်းများလည်းရှိသည်။ စက္ကူလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း ချေးငွေရရှိခြင်း မရှိပါ။ စက္ကူလုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်းမှာလည်း အလွယ်တကူဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းတွင် လုပ်သားအင်အားမရရှိသော်လည်း အခြားဒေသမှ လာရောက်လုပ်ကိုင်သော အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နိုင်ပါသည်။ ဈေးကွက်ရောင်းချရာတွင် လားရှိုးမှ

တဆင့် လောက်ကိုင်၊ တာချီလိတ်နှင့် အခြားမြို့များသို့ ရောင်းချရပါသည်။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရန် လျှပ်စစ်မီးမှာလည်း အားကောင်းပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းရှိသောကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့များအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများစွာ ရရှိပါသည်။ စက်ရုံအတွက် လိုအပ်သောရေကို စိမ့်စမ်းရေထွက်ပေါက်မှ ၃ လက်မပိုက်များဖြင့် တိုက်ရိုက်သွယ်တန်း၍ ရေကို ရယူကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်များသည် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်စျေးဆိုင်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာအတတ်ပညာများ ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်မှုအားနည်းသဖြင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးပါသည်။ အခြားဒေသများနှင့် နိုင်ငံရပ်ခြားဒေသတို့တွင် အခြေခံအလုပ်များကို သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေများပြားသဖြင့် ကျေးရွာတွင်းတွင် လုပ်သားအင်အား ရှားပါးပါသည်။ စျေးကွက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိမှုလည်းအားနည်းပါသည်။ နားယာမကျေးရွာတွင် ချေးငွေရရှိခြင်း လုံးဝမရှိချေ။ ချေးငွေများလိုအပ်ပါက ချမ်းသာသောသူတို့ထံမှ အတိုးနှုန်းများများဖြင့် ချေးယူရပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/ အလတ်စား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ လုံးဝမရရှိပါ။

(ဃ) ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ

နားယာမကျေးရွာတွင် ရွှေပြောင်သွားလာသူများပေါများပါသည်။ တချို့သူများသည် ကျပန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြပြီး တချို့က ထမင်း၊ဟင်း၊ ခေါက်ဆွဲဆိုင်များတွင် နေထိုင် အလုပ်လုပ်နေကြပါသည်။ တရုတ်ပြည်နှင့် ထိုင်းကိုသာ အများဆုံးသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ မြို့တွင်းရွှေပြောင်းသွားလာမှုတွင် ရန်ကုန်နှင့်လားရှိုးကိုသာ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(c) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုစျေးကွက်

ရွာ၏အဓိကအားထားရသည့်စျေးမှာ နောင်မွန်စျေးဖြစ်ပြီး (၅)ရက်စျေး ဖြစ်ပါသည်။ အကွာအဝေးမှာ (၂)မိုင်သွားရပြီး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမှာ အဓိကအားဖြင့် ဆိုင်ကယ်ကို အသုံးပြုကြပါသည်။ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုမှာ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအားလုံးနီးနီး ရရှိနိုင်ပါသည်။ စျေးအခြေအနေအဆောက်အဦးမှာလည်း အလွန်ကောင်းမွန်ပါသည်။

(စ) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် ပြင်ပမှ လာရောက်လုပ်ဆောင်ပေးနေသည့် ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ မရှိပါ။**ထို့ကြောင့်အတိုးနှုန်း သက်သာသော ကာလရှည်ချေးငွေများ ရရှိရန်**

လိုလားကြပါသည်။ တရုတ်လောပန်များထံမှ ချေးငွေကို ရယူကြပြီး သီးနှံပေါ်ချိန်မှသာ အတိုးနှင့် အရင်းကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြပါသည်။

၆။ အခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

(က) ကျေးလက် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် မော်တော်ဆိုင်ကယ် (၂၄၉) စီး၊ သုံးဘီးဆိုယ်ကယ်(၂)စီး၊ ထော်လာကျီ (၅၉)စီး၊ ကား(၂၄)စီး၊ နွားလှည်း(၂၇)စီးစသည်ဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကဏ္ဍအတွက် အသုံးပြုနေကြပါသည်။ ကျွန်မတို့ရွာတွင် လားရှိုးသို့သွားသော လိုင်းကားများ ရှိတယ်။ ဆိုင်ကယ်ကို ရွာ၏အဓိက သွားလာခြင်းခရီးကို အသုံးပြုတယ်။ ထော်လာကျီ၊ နွားလှည်းများကို ပြောင်း၊ စပါးရိတ်သိမ်းရာတွင် အသုံးပြုကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသည် လားရှိုး–မန္တလေးပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီး၏ ဘေးတစ်ဘက်တချက်တွင် တည်ရှိပြီး ကတ္တရာ လမ်းခင်းထားပါသည်။ ရွာအတွင်း လမ်းငယ်၊ လမ်းကြားများမှာ မြေသားလမ်း ဖြစ်ပြီး အချို့လမ်းကြားများမှာ ကျောက်ခင်းလမ်းများလည်းရှိသည်။ ရွာတွင်းလမ်းငယ်များသည် မိုးရာသီတွင် ရွံ့ထူထပ်သောကြောင့် သွားလာရခက်ခဲပါသည်။ ကလေးများ ကျောင်းသွား ရာတွင် လမ်းမှာ ရေများ ဝပ်ခြင်း၊ ရွံ့နွံများ ပေါများခြင်းကြောင့် သွားလာရခက်ခဲပါသည်။

(ခ) ကျေးရွာ မီးလင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းသုံးစွဲသူ(၁၈၀)အိမ် ရှိပြီး၊ ဆိုလာစနစ်ဖြင့် အသုံးပြုသူအိမ်ထောင်စု (၃၄)စုရှိပြီး လျှပ်စစ်မီးလုံးဝအသုံးမပြုနိုင်သေးသော အိမ်ထောင်စု(၂၃)စု ရှိပါသည်။ ကျွန်မတို့ရွာတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းကိုသာသုံးစွဲပါသည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်း မသွယ်ယူနိုင်သော မိသားစုများသည်ဆိုလာစနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။ အချို့ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများသည် ဖယောင်းတိုင်ကိုသာ အသုံးပြုကြသည်။

(ဂ) သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

နားယားမကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို ဖုန်း (၁၄၁)လုံး၊ ရေဒီယို (၃)လုံး၊တီဗွီ (၉၅)လုံး၊ ဂြိုလ်တုစလောင်း (၈၅)လုံး စသည်တို့မှ ရရှိနေပြီး ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာအခက်အခဲများ အထူးတလည်မရှိပေ။ ကျွန်မတို့ရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးအတွက် MPT အပြင် TELENOR နှင့် OOREDOO ဖုန်းလိုင်းများကို အသုံးပြုကြပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်း သတင်းအချက်များကို သိရှိနားလည်နိုင်ရန် အချို့အိမ်များ၌ ဂြိုလ်တုစလောင်းများကိုလည်း တပ်ဆင်ထားပါသည်။

၇။ ပညာရေး

ကျွန်တော်တို့နားယာမကျေးရွာတွင် စာမတတ်သူဦးရေမှာ များပြားလှပြီး ကျား(၂၄၃) ဦးနှင့် မ(၂၆၇)ဦးရှိပါသည်။ ရွာသူရွာသားအများစုသည် ရှမ်းစာနှင့် တရုတ်စာများကိုသာ သင်ယူ တတ် မြောက်ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ချို့မိသားစုများသည် ပညာရေးထက် ဝမ်းစာရေးကို ဦးစားပေးကြရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တချို့ကလည်း စိတ်ပါဝင်စားမှု မရှိ၊ စာမတတ်ရင် ထမင်းမငတ်သော စကားကို အဓိကထားပြီး စာသင်ယူခြင်းကို အလေးမထားပါ။ အချို့ယောကျ်ားလေးများသည် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများတွင် ကိုရင်ဝတ်ပြီး ဘုရားစာများကို သင်ယူနေကြပါသည်။

နားယာမကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်း (၇တန်း)နှင့် တရုတ်စာသင်ကြားသော ကျောင်း(၇)တန်းထိရှိပါသည်။ အစိုးရကျောင်းတွင် ဆရာမ(၁)ဦးငှားရမ်း၍ ရှမ်းစာပေကို သင်ကြားပေးပါသည်။ မူလတန်းလွန်ကျောင်းသည် ပုံမှန်စာသင်ချိန်ဖြစ်ပြီး တရုတ်ကျောင်းသည် နံနက် (၅:၃၀)မှ (၇:၃၀)နာရီထိ၊ ညနေ(၄:၃၀)မှ (၅:၃၀)ထိသင်ကြားပါသည်။ တရုတ်ကျောင်းတွင် ကမ္ဘာသုံး တရုတ်စာကို သင်ကြားပေးပါသည်။ ကိုးကန့်မဟုတ်သည့် အခြားလူမျိုးများအား ကျောင်းလခပေးစရာမလိုဘဲ အခမဲ့သင်ကြားပေးပါသည်။ ကိုးကန့်လူငယ်လူရွယ်များသည် တရုတ်နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်တွင် အခြားကျေးရွာများသို့ သွားရောက်၍ ကပြခြင်းဖြင့် ရန်ပုံငွေရှာကြပါသည်။ ရရှိသောရန်ပုံငွေများအား စုဆောင်းပြီး လုပ်ငန်းရှင်များထံ ရင်းနှီးငွေအဖြစ်ထားရှိပြီး လစဉ်ရရှိသော အတိုးငွေများဖြင့် ကျောင်းအသုံးစရိတ်နှင့် ဆရာ ဆရာမ ငှားရမ်းခများအဖြစ်အသုံးပြုပါသည်။ အစိုးရကျောင်းနှင့် တရုတ်ကျောင်း(၇)တန်းအောင်မြင်ပါက နောင်မွန်ရွာတွင် အစိုးရကျောင်းနှင့် တရုတ်ကျောင်း ဆက်တက်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် လူဦးရေအနည်းငယ်များသော်လည်း တချို့သောမိသားစုများသည် သားသမီးများ၏ပညာရေးထက် ဝမ်းရေးကိုဦးစားပေးရသောကြောင့် ပညာသင်ကြားရမှုများ မရှိကြပေ။ ကျေးရွာတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေး သင်ကြားမှုများ အနည်းငယ်ရှိပါသည်။

တချို့သောမိသားစုများသည်သားသမီးများ၏ပညာရေးထက် ဝမ်းရေးကို ဦးစားပေးရသောကြောင့် အလယ်တန်းပညာဆက်လက်မသင်ကြားနိုင်ဘဲ ကျောင်းထွက်ပြီး မိသားစု၏စားဝတ်နေရေးကို ဖြည့်ဆည်းကြရပါသည်။ တချို့မှာ မိဘအားကူညီမှုမရှိဘဲ မူးယစ်ဆေးကိုသာ အသုံးပြုကြသဖြင့် လူငယ်များ၏ အနာဂတ်ကာမှာ အလွန်စိုးရိမ်စရာကောင်းပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ရှမ်းပိုင်း၊ ကိုးကန့်ပိုင်း နှင့် တောင်ကုန်းပိုင်းရှိရာ မိုးရာသီ တောင်ကျရေကျဆင်းချိန်တွင် ကလေးငယ်များသည် ရေကျော်နေသည့် အနိမ်ပိုင်းများကို မဖြတ်သန်းနိုင်သဖြင့် ကျောင်းခဏခဏ ပျက်ကွက်ကြရပါသည်။

ကျေးရွာတွင်ဆရာဆရာမ(၆)ဦး ရှိပါသည်။ အခြားနီးစပ်ရာကျေးရွာများမှ လာရောက်ကြသောကြောင့် ကျောင်းသား/ကျောင်းသူ(၃၀၀)ကျော်ရှိပြီး ဆရာကျောင်းသားအချိုးမှာ

၁:၄၀၀အထက်ဖြစ်သောကြောင့် ကျေးရွာမှ ဆရာမ(၁)ဦးနှင့် ရှမ်းစာသင်ကြားရန် ဆရာမ(၁)ဦးအား တစ်လလျှင် ၂၀၀၀၀၀(နှစ်သိန်း)ကျပ်ဖြင့် ငှားရမ်းထားရပါသည်။ ငှားရမ်းစရိတ်အား လုပ်ငန်းရှင်များထံတွင် အလှူခံကြပါသည်။ ရှမ်းစာသင်ကြားရန်အတွက် ငှားရမ်းခကို ရှမ်းပိုင်းအိမ်ထောင်စုများထံမှ ကောက်ယူကျခံပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂနှင့် ကျောင်းစာအုပ်/စာရေးကိရိယာများမှာလည်း လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှုများရရှိမှုမရှိပါ။ ကျောင်းအားကစားပြုလုပ်ရန် နေရာလည်းမရှိပါသောကြောင့် အတန်းတွင်းကစားနည်းများဖြင့်သာ ကစားကြရပါသည်။ စာသင်ကျောင်းဝင်းအား လုံခြုံရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းနှင့် ပူးပေါင်း၍ နှစ်စဉ် ခြံစည်းရိုးကာရံသည်မှ ပေ ၂၅၀ ကျော် ကာရံရန် ကျန်နေပါသေးသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍမှာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။

စာသင်ကျောင်းအခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ကျေးရွာအတွင်း၌ အမက(မှုလွန်) ကျောင်း ရှိပါသည်။ ကျောင်း၏အရည်အသွေးသည် ကောင်းမွန်သည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂမှာလည်း လုံလောက်မှုရှိသည်။ ကျောင်း၏အိမ်သာမှာလည်း သန့်ရှင်းကောင်းမွန်သည်။ အစိုးရခန့်ဆရာ/ဆရာမဦးရေမှာ (၇)ဦးခန့်ရှိသည်။ စာသင်ကျောင်း၏ ကြမ်းခင်းဧရိယာ ၃×၁၂၀.၂ဆောင်နှင့် ၃၀×၆၀တစ်ဆောင် တို့ဖြစ်ပါသည်။ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး ကျောင်း၏လိုအပ်ချက်များကို ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

၈။ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

နားယာမကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးနှင့်ဆိုင်သောရောဂါဖြစ်ပွားမှုမှာ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါ အဖြစ်များလေ့ရှိသည်။ ရေကို ကျိုချက်သောက်သုံးခြင်း မပြုသောကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါများ ဖြစ်ကြပါသည်။ တီဘီရောဂါလည်း အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ ဆီးချို၊ သွေးတိုးရောဂါသည်များလည်း ရှိသည်။ အခြားကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ ရှိနိုင်ပေမဲ့ စမ်းသပ်ကုသမှုများမရှိသောကြောင့် ရောဂါ၏လက္ခဏာမပြ၍မသိနိုင်ပါ။

နားယာမကျေးရွာတွင် နောင်မွန်ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနမှ ဆရာမများသည် လစဉ်ကာကွယ်ဆေးအား အမြဲမပျက်ထိုးပေးပါသည်။ ၎င်းဆရာမများ လာရောက်ထိုးပေးမဲ့နေ့အား ရွာသူ/သားများအား အရင်အကြောင်းကြားပါသည်။ ရွာတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာကွယ်ဆေးနှင့်ပိုလီယိုရောဂါ၊ ဝက်သက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးများအား အပါတ်စဉ်ပုံမှန် ထိုးပေးပါသည်။ အချို့အသိဉာဏ်နည်းသောရွာသူရွာသားများသည် မိမိတို့၏ သားသမီးများအား သွားရောက်၍ ဆေးထိုးဆေးတိုက်ခြင်း မပြုကြပါ။

ရွာ၏ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနမှာ နောင်မွန်အုပ်စုအတွင်းသို့ သွား၍ကုသရပါသည်။ တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့သွားသော မိုင်အကွာအဝေးမှာ ၁မိုင်မှ ၃မိုင်ထိ သွားရောက်ရပါ

သည်။ တိုက်နယ်ဆေးရုံတွင် ကုတင်လုံလောက်စွာမရှိပါ။ သန့်ရှင်းသပ်ရပ်မှုလည်း လိုအပ်ပါသည်။ ရွာအနီးဒ္ဒဆေးခန်းရှိပါသည်။ ဆေးဆိုင်ဒ္ဒဆေးများကိုလည်း စနစ်တကျထားခြင်းမရှိပါ။ သက်တမ်းလွန်သောဆေးများကိုလည်း ပြန်လည်ရောင်ချခြင်းမရှိပါ။ မြို့သို့ မသွားနိုင်သော ဆင်းရဲသောရွာသားများသည် ရွာရှိဆေးဆိုင်ငယ်များကို အားကိုးရပါသည်။

ရွာတွင် စိမ့်စမ်းရေရှိသောကြောင့် လုံလောက်စွာ သုံးနိုင်ပါတယ်။ ရေသန့်ရှင်းမှုကို စစ်ဆေးနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ရေကို မကျိုချက်ပဲ သောက်သုံးသောအိမ်ထောင်စုများပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရေကိုလုံလောက်စွာရရှိပေမဲ့ သန့်ရှင်းသောရေကို မရရှိပါ။ ရေကို နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းသုံးရာသီ လုံလုံလောက်ပါသည်။ စိမ့်စမ်းရေဖြစ်သောကြောင့် နွေရာသီတွင် သစ်ရွက်များ ကြွေကျခြင်း၊ မိုးရာသီတွင် လောက်လန်းများ ပါဝင်မှုများပြားခြင်း ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ရေကိုကျိုချက်မသောက်သောကြောင့် မကြာခဏဝမ်းပျက်ခြင်း၊ တုပ်ကွေးငှက်ဖျား ဖြစ်ခြင်းကို နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့ရပါသည်။ အများအားဖြင့် ယင်လုံအိမ်သာကို အများဆုံး အသုံးပြုတယ်။ တချို့အနည်းငယ်သာတွင်းရှိ အိမ်သာကိုအသုံးပြုတယ်။ အိမ်သာသန့်ရှင်းရေးနှင့်ဆိုင်သော ကောင်းကျိုးများကို အချို့ရွာသူ/သားများ မသိရှိသေးသောကြောင့် ဖြစ်သလို အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စုများလည်း ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်သာ၏ ကောင်းကျိုးများနှင့် ကျန်းမာမှုပညာပေးဟောပြောပွဲ ကျင်းပရန် လိုအပ်ပါသည်။

၉။ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး

နားယားမကျေးရွာတွင် လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများ လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုအနည်းငယ်ရှိသဖြင့် ၄င်းအိမ်ထောင်စုများသည် သဘာဝဘေးနှင့်စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံသည့် အခြေအနေများ ကြုံတွေ့ပါက အခြားအိမ်ထောင်စုများထက်ပို၍ ထိခိုက်ခံစားရလွယ်ကူနိုင်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ရေအရင်းအမြစ်များမှာအလွန်ကောင်းပါသည်။ ရွာ၏ သဘာဝစိမ့်စမ်းရေသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရွာများလည်း သောက်သုံးနိုင်ပါသည်။ သဘာဝ စိမ့်စမ်းရေရှိသော တောကိုလည်း စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်/ယာမြေများတွင် မြေဩဇာ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာပျက်ဆီးခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကိုလည်း ကျင်းများ တူး၍ စနစ်တကျမီးရှို့ပါသည်။ စက္ကူစက်များတွင် ယခင်ကအရောင်ရရှိရန် ဆန္ဒင်းမုန့်ကို သုံးစွဲသော်လည်း ယခုအခါ ဆိုးဆေးများကိုသုံးစွဲခြင်းကြောင့် ထွက်လာသောဆိုးဆေး ပါဝင်သည့်ရေဆိုးများနှင့် စက်ရုံမှ ထွက်လာသော ရေဆိုးများသည် ရေမြောင်းများမှတဆင့် ချောင်းမြောင်းထဲသို့ ရောက်ရှိသွားခြင်းကြောင့် ရေနေသတ္တဝါများ နည်းပါးလာခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေများပျက်ဆီးခြင်းနှင့် ရေတွင်းရေများ သုံးစွဲ၍ မရခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့နေကြ ရပါသည်။

၁၀။ ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

နားယားမကျေးရွာ၏ ကျေးရွာစီမံခန့်ခွဲမှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုမရှိသော်လည်း ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အားတက်သရော ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီး အကြမ်းဖက်မှုများမရှိသော်လည်း အကြမ်းဖက်မှုများတွင် ကာကွယ် ရမည့် တရားနည်းဥပဒေဆိုင်ရာအသိပညာများအားနည်းကြပါသည်။

၁၁။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ကျွန်မတို့နားယာမကျေးရွာ၏လူငယ်များသည် ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအား လုပ်ကိုင်ရာမှာ များစွာလိုအပ်ပါသည်။လူငယ်အများစုသည် မူးယစ်ဆေးနှင့် အရက်ကိုသာ သုံးစွဲသောကြောင့် လူမှုရေး၊ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အလွန် နှောင့်နှေးနေပါသည်။ လူငယ်အချို့သည် ဘော်လီဘောကစားခြင်းဖြင့် ကာယလေ့ကျင့်မှု ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ရွာအတွင်းစာကြည့်တိုက်ရှိပါသည်။ လူငယ်များ အားလပ်ချိန်တွင် စာကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘဝ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှာဖွေမှုထက် ၎င်းတို့၏ပျော်မွေ့ရာကို ရှာဖွေသော ကြောင့် စာကြည့်တိုက်မှာအမြဲပိတ်ထားရပါသည်။

၁၂။ ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး

ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင် မရှိပါ။ နှစ်မိုင်ခန့်အကွာတွင်ရှိသော နောင်မွန်တာဝါတိုင်ကိုအားကိုးရပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ ဖြန့်ဝေသောအဆောက်အဦးလည်းမရှိပါ။ အာမခံလုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှုမျိုးလည်း မရနိုင်ပါ။ ကျေးရွာ၏ တည်ငြိမ်ရေးသည် ရွာသူကြီးနှင့် ရွာသူ/သားများသာ အဓိကလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ရွာတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်သုံးစွဲသူများ ရှိနေသော်လည်း ရဲများမှ တာဝန်ယူဖြေရှင်း ခြင်းမရှိပါ။ ရွာတွင် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူများ စိုးရိမ်ရသည်။ ထို့အပြင်ခိုးမှုများလည်း သာမန် ဖြစ်ပွားမှုရှိသဖြင့် သတိနှင့် နေရပါသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် အကြမ်းဖတ်မှုများ မရှိသလောက် ရှားပါသည်။ ကျွန်မတို့ရွာ၌ ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာ ပေါ်ပေါက်လာပါက ရွာသူကြီးများဖြင့် သာ အဓိကဖြေရှင်းကြသည်။ ဖြေရှင်း၍မရသောကိစ္စများရှိမှသာလျှင် ရဲစခန်းသို့ပို့ရပါသည်။

၁၃။ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့် အဆိုပြု စီမံချက်လုပ်ငန်းများ

စဉ်	စီမံချက် (Project)	ဦးစားပေး အဆင့်	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁	၂၀၂၂
၁	ကျောင်းအုတ်တံတိုင်းကာရံခြင်းလုပ်ငန်း	၁	3	3			
၂	ရေပြွန်တံတားတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း	၂	3	3			
၃	ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်းလုပ်ငန်း	၃	3	3	3		
၄	မူးယစ်ဆေးဝါးကင်းစင်ရေးပညာပေးဟောပြောပွဲ	၇	3	3	3	3	3
၅	စိုက်ပျိုးရေးပညာပေးဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၆	3	3	3	3	3
၆	ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း	၈	3	3	3	3	3
၇	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း	၅	3	3	3		
၈	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်း	၄	3	3	3	3	3
၉							

အပိုင်း (ခ)

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

စီမံချက်အဆိုပြုလွှာ (သို့) စီမံချက်အကြောင်းအရာ (၁)

ကျေးရွာ	- နားယာမကျေးရွာ
ကျေးရွာအုပ်စု	- နောင်မွန်ကျေးရွာအုပ်စု
မြို့နယ်	- လားရှိုးမြို့
တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်	- ရှမ်း(မြောက်)
စီမံချက်အမည် -	**ကျောင်းအုတ်တံတိုင်း ကာရံခြင်းလုပ်ငန်း**
စီမံချက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် (သို့) လက်ရှိအခြေအနေ • နားယာမကျေးရွာ၏ မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျောင်းအုတ်တံတိုင်း ကာရံခြင်း မရှိသဖြင့် ကလေးများ ၊ ဆရာမများ လုံခြုံမှု မရှိခြင်း • အုတ်တံတိုင်း မရှိသဖြင့် မူးယစ်ဆေးသုံးမှုများ၊ ကျွဲ၊နွား တိရစ္ဆာန်များကြောင့် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှု များခြင်း	
စီမံချက်ရည်ရွယ်ချက် (လက်ရှိအခြေအနေအား ပိုကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့်ဆန္ဒ ဖော်ပြရန်) • ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းကင်းနှင့် စာသင်ယူနိုင်ရန် • ကျောင်းဝင်းအတွင်း ဆရာ/ဆရာမ လုံခြုံစိတ်ချစွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်စေရန်။	
မျှော်မှန်း အကျိုးရလဒ် (လက်ငင်းရည်ရွယ်ချက် ရောက်ရှိပြီးနောက် ထပ်ဆင့်ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများ) • ကျောင်းအုတ်တံတိုင်းကာရံခြင်းဖြင့် ကျောင်းသူ/သားများ လုံခြုံစွာပညာသင်ကြားနိုင် ခြင်း • ကျောင်းဝင်ခွင့် ထွက်ခွင့်ကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းနိုင်မည် • ကျောင်းပိုင်ပစ္စည်းများကို သေချာ မပျောက်အောင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခြင်း	
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်ဖော်ပြခြင်း (ဘာလုပ်မည်၊ ဘယ်လောက်ပမာဏ လုပ်ရမည်) ကျောင်းအုတ်တံတိုင်း ကာရံခြင်းလုပ်ငန်း (၂၅ဖ'×၆'– ၆')	
ကုန်ကျစရိတ်ထည့်ဝင်မှု	
ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (ကျပ်)	**ထည့်ဝင်မည့်အစီအစဉ်**
• ၅၀၀၀၀၀၀ (ငွေသား) • ××××××××× (ငွေသား) • ၃၇၀၀၀၀၀(ပစ္စည်း/လုပ်အား)	• ကျေးလက်ဦးစီး • ကျေးရွာ • ကျေးရွာ

နောက်ဆက်တွဲ

အကျိုးခံစားသူဦးရေ	လူဦးရေ			ဆင်းရဲချမ်းသာမှု အဆင့်အတန်း (အိမ်ခြေ)				
	ကျား	မ	ပေါင်း	၁	၂	၃	၄	ပေါင်း
ကျေးရွာအဆင့်	၅၄၇	၅၈၅	၁၁၃၂	၁၇	၅၃	၁၂၉	၁၆	၂၁၅
အကျိုးခံစားမည့် ဦးရေ	၅၄၇	၅၈၅	၁၁၃၂	၁၇	၅၃	၁၂၉	၁၆	၂၁၅
မှတ်ချက်။ ချောင်လည်အဆင့် –၁၊ အလယ်အလတ်အဆင့် – ၂၊ ဆင်းရဲ – ၃၊ အလွန်ဆင်းရဲ – ၄								

စီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(၁) တာဝန်ယူအကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း (များ)

နားယာမကျေးရွာ၊ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

(၂) စီမံချက် စတင်မည့်အချိန် (ခန့်မှန်း)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ

(၃) စီမံချက် ပြီးစီးမည့်အချိန်

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

(၄) ကျေးရွာထည့်ဝင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်

ကျေးရွာသူ/ သားများမှ အလှည့်ကျ လုပ်ငန်းပြီးမြောက်သည်အထိ လုပ်အားပေးကြပါမည်။

(၅) လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီအဖွဲ့မှ ဦးဆောင်၍ ရွာသူရွာသားများနှင့်တကွ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲအောင် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းသွားပါမည်။

စီမံချက်အဆိုပြုလွှာ (သို့) စီမံချက်အကြောင်းအရာ (၂)

ကျေးရွာ – **နားယားမကျေးရွာ** **ကျေးရွာအုပ်စု** – နောင်မွန်ကျေးရွာအုပ်စု **မြို့နယ်** – လား:ရှိုးမြို့နယ် **တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်**– ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)
စီမံချက်အမည် – ရေပြွန်တံတားတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း
စီမံချက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် (သို့) လက်ရှိအခြေအနေ • ကျောင်းသားကျောင်းသူများ အနေဖြင့် လမ်းတွင် ဗွက်များ၊ ချိုင့်များ ဖြစ်နေသောကြောင့် ကျောင်းသွားကျောင်းပြန် အခက်အခဲများ ရှိပါသည်။ • ထို့အပြင် မိုးတွင်းကာလ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲသောကြောင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေ ဖြစ်ပေါ်လာပါက အသက်အန္တရာယ် ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ • စီးပွားရေးအတွက် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရာတွင် အခက်အခဲများ ဖြစ်စေပါသည်။
စီမံချက်ရည်ရွယ်ချက် (လက်ရှိအခြေအနေအား ပိုကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒဖော်ပြရန်) • မိုးတွင်းကာလ မိုးကြီးသည့်အခါများတွင် ဗွက်များ၊ ချိုင့်များ မရှိစေရန်၊ • ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ပညာသင်ယူမှုတွင် သွားလာရ အဆင်ပြေစေရန်၊ • ကျန်းမာရေး အရေးပေါ် အခြေအနေများတွင် သွားလာရအဆင်ပြေ၍ အသက်အန္တရာယ် ကင်းဝေးစေရန်၊
မျှော်မှန်းအကျိုးရလဒ် (လက်ငင်းရည်ရွယ်ချက် ရောက်ရှိပြီးနောက် ထပ်ဆင့်ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးများ) • လမ်းကောင်းမွန်မှုကြောင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားတိုးတက်လာမည်။ • ကျောင်းသား/ကျောင်းသူများ ပညာသင်ယူမှု အဆင့်အတန်းမြင့်မားတိုးတက်လာမည်။ • လမ်းကောင်းမွန်မှုကြောင့် စီးပွားရေး ရောင်းဝယ်မှု ပိုမိုအဆင်ပြေလာမည်။ • ကျေးရွာလည်း ယခင်ကထက်ပိုမိုတိုးတက်လာပါမည်။
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်ဖော်ပြခြင်း (ဘာလုပ်မည်၊ ဘယ်လောက် ပမာဏလုပ်ရမည်) • ရေပြွန်တံတားတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း(၂၄'×၄'– ၉"× ၄'– ၉")

စီမံချက် ကုန်ကျစရိတ်ထည့်ဝင်မှု

ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (ကျပ်)	ထည့်ဝင်မည့် အစီအစဉ်
• ၅၀၀၀၀၀၀(ငွေသား)	• ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
• _____(ငွေသား)	• ကျေးရွာ
• ၅၉၈၀၀၀ (ပစ္စည်း/လုပ်အား)	• ကျေးရွာ

အကျိုးခံစားသူဦးရေ	လူဦးရေ			ဆင်းရဲချမ်းသာမှု အဆင့်အတန်း (အိမ်ခြေ)				
	ကျား	မ	ပေါင်း	၁	၂	၃	၄	ပေါင်း
ကျေးရွာအဆင့်	၅၄၇	၅၈၅	၁၁၃၂	၁၇	၅၃	၁၂၉	၁၆	၂၁၅
အကျိုးခံစားမည့်သူ ဦးရေ	၅၄၇	၅၈၅	၁၁၃၂	၁၇	၅၃	၁၂၉	၁၆	၂၁၅
မှတ်ချက်။ ချောင်လည်အဆင့် –၁၊ အလယ်အလတ်အဆင့် – ၂၊ ဆင်းရဲ – ၃၊ အလွန်ဆင်းရဲ – ၄								

စီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် နှင့် အစီအစဉ်များ

(၁) တာဝန်ယူအကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း (များ) • **နားယားမ**ကျေးရွာ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
(၂) စီမံချက်စတင်မည့် အချိန် ခန့်မှန်း – ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ
(၃) စီမံချက်ပြီးစီးမည့်အချိန် – ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ
(၄) ကျေးရွာထည့်ဝင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ် – • ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီမှ ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးခေါ်ယူပြီး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ပွင့်လင်းစွာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပါမည်။ • လမ်းခင်းရာတွင် ကျေးရွာမှ လုပ်အားထည့်ဝင်ပါမည်။ • လိုအပ်ပါက ပစ္စည်းထည့်ဝင်ပါမည်။

(၅) လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီ အစဉ်များ

- လုပ်ငန်းများ ကောင်းမွန်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအဆင့် အလိုက် ကျွမ်းကျင်လူထုအား အစည်းအဝေးခေါ်ယူပြီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပါမည်။
- လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ပြီးပါကလည်း လုပ်ငန်းပြီးဆုံးမှု အလွဲအပြောင်း လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ဖွင့်လှစ်ပွဲ လုပ်ဆောင်ပါမည်။
- လမ်းပြုပြင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ရေရှည်တည်တံ့စေရေးအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် ညွှန်ကြားချက်များထားရှိပါမည်။
- လမ်းပြုပြင်မှုအား မပျက်စီးအောင် ကျွမ်းကျင်သူ/ကျွမ်းကျင်သားများအားလုံးထိန်းသိမ်းသွားပါမည်။
- လမ်းအခြေအနေအား ရေရှည်ကောင်းမွန်ခိုင်ခံ့စေရေးအတွက် လိုအပ်သော ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှု လုပ်ငန်းများကို အစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီး ကျွမ်းကျင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီမှ ဦးဆောင်၍ လုပ်ဆောင်သွားပါမည်။

နားယားမကျေးရွာ၊ ဟိုပိတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဝင်များ စာရင်း

စဉ်	အမည်	အဘအမည်	မှတ်ပုံတင်အမှတ်	အသက်	တာဝန်	ဖုန်းနံပါတ်
၁	ဦးလှတင်	ဦးမူးလိန္တ	၁၃/ကမန(နိုင်)၀၆၈၉၈၆	၄၆	ဥက္ကဋ္ဌ	၀၉-၄၀၃၇၁၁၅၃၀
၂	ဦးမူခိုက်ဖူ	ဦးမော်ရီဝင်း	၁၃/လရန(နိုင်)၁၁၈၃၃၆	၄၁	အတွင်းရေးမှူး	
၃	ဦးစိုင်းဘထွန်း	ဦးစိုင်းထွန်းအောင်	၁၃/လရန(နိုင်)၁၆၅၉၆၂	၃၅	ဘဏ္ဍာရေးမှူး	
၄	ဒေါ်ဂျူးဂျူး	ဦးလူးဝစ်	၁၃/နမတ(နိုင်)၀၄၃၃၆၆၆	၃၈	စာရင်းကိုင်	၀၉-၄၀၃၇၆၅၄၃၂
၅	ဦးစိုးနိုင်ဝင်း	ဦးမောင်စိန်(ခ) ဦးမင်ဂျင့်ကျား	၁၃/လရန(နိုင်)၁၈၆၀၅၂	၃၂	သေ့ကိုင်(၁)	၀၉-၂၅၃၁၃၀၇၈၈
၆	ဒေါ်နန်းနွန်ဖောင်	ဦးဆန်မွန်း		၁၈	သေ့ကိုင်(၂)	၀၉-၇၈၃၁၂၇၃၃၈
၇	ဒေါ်ခမ်းဆာ	ဦးဆန်ကျော်	၁၃/လရန(နိုင်)၁၁၈၄၇၅	၄၅	အဖွဲ့ဝင်	၀၉-၄၄၃၈၆၀၈၀၄

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း
၁ နှစ် အောက်	နို့စို့အရွယ်	၂	၃	၅
၁ နှစ်မှ ၄ နှစ်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၁၈	၁၉	၃၇
၅ နှစ်မှ ၉ နှစ်	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၄၂	၄၇	၈၉
၁၀ နှစ်မှ ၁၄ နှစ်	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၅၉	၅၃	၁၁၂
၁၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၄၁၂	၄၄၈	၈၆၀
၆၅ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၁၄	၁၅	၂၉
စုစုပေါင်း		၅၄၇	၅၈၅	၁၁၃၂
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု				၂၁၅

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

မှတ်ချက်။။။အသက်အုပ်စု၁နှစ်အောက်ဆိုသည်မှာမွေးကင်းစမှအသက် (၁) နှစ်မပြည့်မီ အရွယ်၊ ၁နှစ်မှ ၄နှစ်ဆိုသည်မှာအသက် (၁) နှစ်ပြည့်အရွယ်မှ (၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၅နှစ်မှ ၉နှစ်ဆိုသည်မှာအသက် (၅) နှစ်ပြည့်သည်မှအသက် (၁၀) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁၀နှစ်မှ၁၄နှစ်ဆိုသည်မှာအသက် (၁၀) နှစ်ပြည့်သည်မှ အသက် (၁၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁၅နှစ်မှ ၆၄နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက်(၁၅)နှစ်ပြည့်သည်မှအသက် (၆၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ အသက်၆၅ နှစ်နှင့် အထက်ဆိုသည်မှာ အသက် (၆၅) နှစ်ပြည့်အရွယ်နှင့်ငင်းထက် အသက်ကြီးသည့် အရွယ်များကိုဆိုလိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရှမ်း၊ ကိုးကန့်လူမျိုးများနေထိုင်ကြပါသည်။ အိမ်ထောင်စု(၂၁၅)အိမ်ရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း (၁၁၃၂)ဦးရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်လျှင် (၅-၆)ဦးရှိပါသည်။ နှစ်စဉ်တစ်နှစ်အောက် ကလေးများအား ကာကွယ်ဆေးထိုးကြပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်ကလေး(၅)ဦးသာရှိခြင်းကြောင့် မွေးဖွားနှုန်း အလွန်နိမ့်ကျလျက်ရှိပါသည်။ ၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်များသည် ရွာမှ(၂)မိုင်ခန့်ဝေးသော နောင်မွန်ကျေးရွာတွင် မူကြို သွားတက်ကြပါသည်။ တချို့မိသားစုများသည် စီးပွားရေးမပြေလည်ခြင်းကြောင့် (၇-၈)နှစ် အရွယ်ကလေးငယ်များအား စက္ကူခေါက်သည့် အလုပ်ရုံများတွင် နေ့စားသွားရောက် လုပ်ကိုင်ပြီး မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ဖြည့်တင်းနေကြရပါသည်။ အမျိုးသားများသည် တောင်ယာ၊ လယ်၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား အလုပ်များနှင့် ကျပန်းအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် တောင်ယာ၊ လယ်၊ စက္ကူထုတ်လုပ်သည့် အလုပ်ရုံများ တွင် နေ့စားဆင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ကျပန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း အမျိုးသားများ နည်းတူ ဝင်ငွေရှာဖွေကြပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုများသည် အလုပ်လုပ်နိုင်သည်အထိ မိမိ ဝမ်းစာအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ မိသားစုအတွက်သော်လည်ကောင်း လုပ်ကိုင်ကြပါ သည်။

(ခ)အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(ခ-၁)လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကိုသေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
စိုက်ပျိုးစီးပွား လုပ်ငန်းများ					
၁	**လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၄၀	၅၆၁	၅	မြင□လတ်□နိမ့်□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၁	၆	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၈	၆	မြင□□လတ်□□နိမ့်□

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကိုသေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင် လုပ်အားး		
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□□လတ်□□နိမ့်□
၃	**ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန်ငါး/ပုစွန် စသော ရေသတ္တဝါများ ဖမ်းခြင်း၊မွေးမြူခြင်း)**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
၄	သစ်တောလုပ်ငန်း				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ					
၅	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
၆	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄	၁၄	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
၇	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
၈	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
	အလုပ်သမား /	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်ေသာအခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကိုသေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	ဝန်ထမ်း				
၉	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာနှင့် တာရှည်ခံအိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင်ရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင်လတ်နိမ့်
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင်လတ်နိမ့်
၁၀	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	0	မြင်လတ်နိမ့်
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင်လတ်နိမ့်
၁၁	**လက်လီ- လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၆	၂၆	၇၇	မြင်လတ်နိမ့်
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင်လတ်နိမ့်
၁၂	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	2	3	၀	မြင်လတ်နိမ့်
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင်လတ်နိမ့်
၁၃	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၁	မြင်လတ်နိမ့်
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင်လတ်နိမ့်
၁၄	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင်လတ်နိမ့်

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်ေသာအခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကိုသေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
၁၅	**အိမ်ခြံမြေ၊ ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
၁၆	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၁	မြင□လတ်□နိမ့□
၁၇	**ပညာရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
၁၈	**ကျန်းမာရေး**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
၁၉	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့□
၂၀	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	☒

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကိုသေချာစွာဖတ်ပြီးမှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	အလုပ်သမား / ကျပန်း / ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၆၁	၁၅၀	၁၀	
၂၁	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကုမ္ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူများ				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၀	၀	၀	မြင□လတ်□နိမ့်□
	စုစုပေါင်း	၂၁၅	၇၆၅	၉၄	☒

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပြီး စပါးနှင့် ပြောင်းကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုင်းခံစက္ကူ၊ ရွှေစက္ကူ၊ ငွေစက္ကူပြုလုပ်သည့် အလုပ်ရုံများရှိကြပြီး ကျေးရွာသူ၊ သားများသည် ယင်းအလုပ်ရုံများတွင် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တချို့သည် သစ်ခွပင်များကိုဝယ်ယူကာ အပင်လိုက် မီးကင်၍ပြန်လည်လိပ်ပြီး အပင်ခြောက်ပြုလုပ်ကာ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ရောင်းချကြသည်။ တချို့အရင်းအနှီးမရှိသူများက အပင်လိုက် လုပ်အားခယူ၍ လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ယင်းသစ်ခွပင်ခြောက်များကို ဆေးအဖြစ်အသုံးပြု ကြကြောင်းသိရှိရပါသည်။ တစ်ချို့က တရုတ်ပြည်၌ ကျပန်းသွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါ သည်။

(ခ-၂) လုပ်ငန်းနှင့်ကျား၊မအလိုက်အနည်းဆုံးနှင့်အများဆုံးလုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့်ကျား၊မအလိုက်အနည်းဆုံးနှင့်အများဆုံးလုပ်အားခနှုန်းထား

စဉ်	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)	
			ကျား	မ	ကျား	မ
၁	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	နေ့စား	၈၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	၀	၀	၀	၀

စဉ်	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)	
			ကျား	မ	ကျား	မ
၃	ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန်ငါးဖမ်းခြင်း၊မွေးမြူခြင်း)	နေ့စား	၀	၀	၀	၀
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	၀	၀	၀	၀
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	၂၀၀၀၀	၅၀၀၀	၆၀၀၀	၅၀၀၀
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၁၀၀၀၀	၀	၇၀၀၀	၀
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	၅၀၀၀	၀	၅၀၀၀	၀
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	၀	၀	၀	၀
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	၁၀၀၀၀	၀	၇၀၀၀	၀
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	၀	၀	၀	၀

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်(၁) လခစားအလုပ်သမားများ၏တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ÷၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့်ရသောအလုပ်သမားများ၏တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏အဓိကအလုပ်အကိုင်မှာလယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်သောကြောင့် အလုပ်သမားငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တချို့သောမိသားစုများသည် အလုပ်သမားများ မငှားရမ်းနိုင်သဖြင့် ကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ငှားရမ်းမလုပ်ကိုင်နိုင်သောကြောင့် ပညာသင်ကြားနေသော ကလေးငယ်များလည်း မိဘ၏လုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက်ကူညီကြရပါသည်။ စက္ကူစက်ရုံတွင် ရွာသူရွာသားများသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး လုပ်ကိုင်ကြပါ

သည်။ တချို့က ကားမောင်းခြင်း၊ သစ်ခွပင် ခြောက်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် လက်သမား၊ ပန်းရံ စသည့်အလုပ်များကို ကျပန်းလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(ဂ) သဘာဝရင်းမြစ်များ

(ဂ-၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဧယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာအရည်အသွေး (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
လယ်မြေ	၄၁.၀၀	ကောင်း □ သင့်□ ညံ့ □
ယာမြေ / တောင်ယာမြေ	၃၂၃.၀၀	ကောင်း □ သင့်□ ညံ့ □
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၀.၀၀	ကောင်း □ သင့်□ ညံ့ □
ကိုင်း/ ကျွန်းမြေ	၀.၀၀	ကောင်း □ သင့်□ ညံ့ □
ခနိတောမြေ	၀.၀၀	ကောင်း □ သင့်□ ညံ့ □
စားကျက်မြေ	၀.၀၀	ကောင်း □ သင့်□□□ညံ့ □
မြေလွတ်မြေလပ်	၀.၀၀	ကောင်း □ သင့်□ ညံ့ □
စုစုပေါင်း	၃၆၄	☒

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၃) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၊ (၄) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

မှတ်ချက်။ ။မြေလွတ်မြေလပ်ဆိုသည်မှာယခင်ကသီးစားခံယူလုပ်ကိုင်လာခဲ့ပြီးအကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စွန့်လွတ်ထားသည့်သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သူမရှိသောစိုက်ပျိုးရေး (သို့) မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်နိုင်သည့်မြေနှင့် နိုင်ငံတော်ကသီးသန့်လျာထားသတ်မှတ်သည့်မြေများကိုဆိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့ရွာ၏ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေမှာ လယ်မြေနှင့် တောင်ယာတို့ဖြစ်သည်။ လယ်မြေစိုက်ပျိုးရာတွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဓါတ်မြေဩဇာများသုံးစွဲကြသဖြင့် မြေဆီ

လွှာအရည်အသွေး အလွန်ညံ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာတွင် ရရှိနိုင်သော နွားချေး၊ ဝက်ချေးနှင့် ကြက်ချေးများကို ရရှိနိုင်သမျှ ထည့်သွင်းအသုံးပြုကြပါသည်။ ခြံများတွင် တရုတ်ဧီးသီးနှင့် လိုင်းချီး နှစ်ရှည်ပင်များကိုလည်း စိုက်ပျိုး ထားကြပါသည်။

(၈-၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	**ကျေးရွာနှင့်အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင်သဘာဝအတိုင်းတွေ့ရှိနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)**	**အသုံးချနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)**
သတ္တုနှင့်အခြားတွင်းထွက်သယံဇာတများ (ဓာတ်ငွေ့၊ရေနံ၊ကျောက်မျက်စသည်။)	များ□□သင့်□ နည်း□ မရှိ□□	လွယ်□□ခက်□ အသုံးမပြုနိုင်ပါ □
ကျောက်၊သဲ၊ကျောက်စရစ်စသည်များ	များ□□သင့်□□ နည်း□ မရှိ□□	လွယ်□□ခက်□ အသုံးမပြုနိုင်ပါ □
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	များ□□□□ သင့်□□□□ နည်း□□ မရှိ□□	လွယ်□□□□□□□ခက်□ အသုံးမပြုနိုင်ပါ□
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	များ□□□□ သင့်□□ နည်း□□ မရှိ□□	☒

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောက်တောင်များမှ ကျောက်များရရှိနိုင်သော်လည်း ကျောက်ပွများဖြစ်ခြင်းကြောင့် အသုံးမပြုနိုင်ကြပါ။ သဘာဝစိမ့်စမ်းရေထွက်တည်ရှိပြီးယင်းရေထွက်မှ နားယားမကျေးရွာအပြင် အခြားကျေးရွာဖြစ်သော နောင်မွန်ကျေးရွာသည်လည်း ရေပိုက်သွယ်တန်း အသုံးပြုကြပါသည်။

(ဃ)ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု	အလွန်မပြေလည်သောအိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	များ	အသင့်အတင့်	နည်း	အလွန်နည်း (သို့) မရှိ
အိမ်အခြေအနေ	အလွန်ကောင်း	အသင့်အတင့်ကောင်း	ညံ့	အလွန်ညံ့
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဆိုင်သောပိုင်ဆိုင်မှု	များ	အသင့်အတင့်	နည်း	မရှိ
အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အလွန်ကောင်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အသင့်အတင့်	စီးပွား (ဝင်ငွေ) နည်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အလွန်နည်း
အိမ်ထောင်စု	၁၇	၅၃	၁၂၉	၁၆

ရင်းမြစ်... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဥစ္စာဓနပိုင်ဆိုင်မှုကို အဆင့်ဆင့်ခွဲခြားထားသည်။ အဆင်ပြေအိမ်ထောင်စုများသည် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများသည်။ အိမ်အခြေအနေလည်းကောင်းတယ်။ တောင်ယာလည်း ပြည့်စုံစွာရှိတယ်။ အလယ်အလတ်အဆင့်မှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စုမှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုဖြစ်သည်။ အလွန်မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စုမှာ လက်လုပ်လက်စားများဖြစ်သည်။

(c) ထိခိုက်လွယ်မှု

(c–၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာ ဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းစီ)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ(ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုစီအလိုက် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်များကိုဖော်ပြရန်)
၃လအောက်ဝမ်းစာဖူလုံမှု	၀	အခြားအစာပြောင်းလဲစား = ၀ အစာလျှော့စား = ၀ အထောက်အပံ့ယူ = ၀ ချေးယူ = ၀ လုပ်အားခကြိုယူ = ၀
၃လနှင့်ဖြလကြားဝမ်းစာဖူလုံမှု	၀	အခြားအစာပြောင်းလဲစား = ၀ အစာလျှော့စား = ၀ အထောက်အပံ့ယူ = ၀ ချေးယူ = ၀ လုပ်အားခကြိုယူ = ၀
ဖြလမှ၁၂လအထိဝမ်းစာဖူလုံမှု	၀	အခြားအစာပြောင်းလဲစား = ၀ အစာလျှော့စား = ၀ အထောက်အပံ့ယူ = ၀ ချေးယူ = ၀ လုပ်အားခကြိုယူ = ၀

ရင်းမြစ်..ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းစီအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(c-၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အိုဖြင့်နှစ်နှင့်အထက်	၀	၀	၀
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသောမသန်စွမ်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်	၀	၀	၀
	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ေောင်စု			၀
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု			၀
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု			၀

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။။ မရှိပါ။။

(c–၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား(အခြေအနေ)	ထိခိုက်လွယ်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□□□မရှိ□□
၂	သဘာဝရင်းမြစ်ရှားပါးမှု (မြေဖိုက်ပျိုးရေ)	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၃	ရေကြီးခြင်း	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၆	မုန်တိုင်း	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၇	ငလျင်	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား(အခြေအနေ)	ထိခိုက်လွယ်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
၈	မီးဘေး	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၁၂	၄ာက်ဖျားရောဂါ	မြင□□□□လတ်□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၁၅	ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□□□မရှိ□□
၁၆	တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□□□မရှိ□□
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်းဆက်သွယ်ေးခက်ခဲစသည်	မြင□□□□လတ်□□□နိမ့်□□□မရှိ□□

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုဆိုရာ၌ ကျေးရွာတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်းစသည့်အခြေအနေများဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိပါကယင်းဖြစ်စဉ်များအတွက် ကျေးရွာသူရွာသားများ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသလား။ ထိခိုက်မှုရှိပါက ကျေးရွာ၏ မည်သို့သော အိမ်ထောင်စုများနှင့် အိမ်ထောင်စုမည်မျှ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံစားကြရပါသလဲ။ (ဥပမာ။ ။

အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ တွင် ၂၅ အိမ်ထောင်စု အောက် – နိမ့်
အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ တွင် ၂၅ မှ ၅၀ အိမ်ထောင်စု – လတ်
အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ တွင် ၅၀ အိမ်ထောင်စု အထက် –မြင)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မိုးရာသီတွင် တောင်ကျရေများကျဆင်းခြင်းကြောင့် ရေကြီးခြင်း၊ ကားလမ်းများ ပျက်ဆီးခြင်းနှင့် ပြောင်းခင်းများအပင်ယိုင်လဲခြင်းတို့ကြောင့် ကျေးရွာတွင် ပျက်ဆီးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ မိုးခေါင်သည့်အခါ ပျိုးပင်များအသက်ရှင်သွားခြင်း၊ အောင်ရေလုံလောက်စွာ မရရှိခြင်းတို့ကြောင့် အထွက်နှုန်းများလျော့နည်းပါသည်။ စက္ကူစက်အလုပ်ရုံသည် လောင်စာဖြစ်သောကြောင့် ၃-၄ နှစ်တစ်ကြိမ်လောက် မီးလောင်ကျွမ်းမှုဖြစ်တတ်ပါသည်။ သစ်တောများတွင် ရေထွက်ပေါက်သာကျန်ရှိတော့သဖြင့် သစ်တော ပျက်ဆီးမှုအလွန်မြင့်မားပါသည်။ တီဘီဖြစ်ပွားသူ (၄-၅)ဦးရှိပြီး တချို့သည် ကာကွယ်ဆေး

သောက်သုံးနေကြပြီး တစ်ချို့မှာဆေးသောက်သုံးခြင်းမရှိသောကြောင့် ထိခိုက်မှုမြင့်မားပါသည်။

(၄-၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဧယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
၁	လူငယ်	မြင □□လတ် □□နိမ့် □□မရှိ □
၂	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင □□လတ ်□□နိမ့် □□မရှိ □
၃	မြေယာမဲ့၊ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင □□လတ် □□နိမ့် □□မရှိ □
၄	သဘာဝဘေးဒဏ်ဆိုးရွားစွာကျရောက်နိုင်သောအိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	မြင □□လတ် □□နိမ့် □□မရှိ □
၅	မြစ်ကမ်းဘေးနေထိုင်သူများ	မြင □□လတ် □□နိမ့် □□မရှိ □
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident)တွင်နေထိုင်သူများ	မြင □□လတ် □□နိမ့် □□မရှိ □
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	မြင□□လတ်□□နိမ့်□□မရှိ□□
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	မြင□□□လတ်□□နိမ့်□မရှိ□□
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်များ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ကျပန်းများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာတွင်နေထိုင်သူများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင်နေထိုင်သူများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သားများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၁၈	နေရပ်ပြန်အခြေချသူများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□
၂၀	ကားမောင်းပြီးအသက်မွေးသူများ	မြင□□□လတ်□□□နိမ့်□□မရှိ□□

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။
မှတ်ချက်။ ။ ကျေးရွာရှိလူငယ်များ၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စုများ စသည်တို့သည် မည်သို့သောအခြေအနေများတွင် လွယ်လွယ်ကူကူ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသလား။ ထိခိုက်မှုရှိပါက မည်မျှအထိ ထိခိုက်ကြပါသနည်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ နားယာမကျေးရွာတွင်ဆေးစွဲသူများပြားပါသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးကို အလွယ်တကူဝယ်ယူနိုင်သောကြောင့် သုံးစွဲသူများများပြားလာပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူများသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါ ဖြစ်နိုင်ခြေများပါသည်။ မိသားစု၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုသည် အရာရာနောက်ကြရပါသည်။ အလွန်ဆင်းရဲသော မိသာစုများသည် ကြုံရာကျပန်း ကိုလုပ်ခြင်းဖြင့် မိမိ၏ဝမ်းစာအတွက်ဖြေရှင်းနေရပါသည်။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင်ကားမောင်းပြီး အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသူမှာ တစ်ဦးနှစ်ဦး ရှိပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် အခြားမြို့ရွာများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု အလယ်အလတ်ဖြစ်ပါသည်။

(၂)ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(က)ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(က-၁)ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
			ကျား	မ	ပေါင်း		

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
			ကျား	မ	ပေါင်း		
၁	လူပျိုအပျိုအဖွဲ့(ရှမ်း)/ရှမ်းယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့	၁ ☐ ၂ ☐ ၃ ☐	၁	၂	၆	ပညာရေး☐☐ငွေကြေး☐☐ကျန်းမာရေး☐☐ဘာသာရေး☐☐☐စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐☐သာရေးနာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး/☐☐လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး☐☐	ကောင်း☐☐ သင့်☐☐ ညံ့☐☐
၂	လူပျိုအပျိုအဖွဲ့(ကိုးကန့်)/ကိုးကန့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့	၁ ☐ ၂ ☐ ၃ ☐	၁	၀	၁	ပညာရေး☐☐☐ငွေကြေး☐☐ကျန်းမာရေး☐☐☐ဘာသာရေး☐☐☐စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐☐သာရေးနာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး/☐☐လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး☐☐	ကောင်း☐☐ သင့်☐☐ ညံ့☐☐
၃	မိဘဆရာအသင်း (ရှမ်း)	၁ ☐ ၂ ☐ ၃ ☐	၄	၅	၉	ပညာရေး☐☐☐ငွေကြေး☐☐ကျန်းမာရေး☐☐☐ဘာသာရေး☐☐☐စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐☐သာရေးနာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး/☐☐လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး☐☐	ကောင်း☐☐ သင့်☐☐ ညံ့☐☐
၄	မိဘဆရာအသင်း (ကိုးကန့်)	၁ ☐ ၂ ☐ ၃ ☐				ပညာရေး☐☐ငွေကြေး☐ကျန်းမာရေး☐☐☐ဘာသာရေး☐☐စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐☐သာရေးနာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး/☐☐လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး☐☐	ကောင်း☐☐ သင့်☐☐ ညံ့☐☐

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
			ကျား	မ	ပေါင်း		
၅	ပြည်သူ့စစ် (ရှမ်း)	၁ ☐ ၂ ☐ ၃ ☐				ပညာရေး☐ငွေကြေး☐ကျန်းမာရေး☐☐ဘာသာရေး☐စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐သာရေးနာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုး☐☐လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး☐☐	ကောင်း☐☐ သင့်☐☐ ညံ့☐☐
၆	ပြည်သူ့စစ်(ကိုးကန့်)	၁ ☐ ၂ ☐☐☐ ၃ ☐				ပညာရေး☐ငွေကြေး☐ကျန်းမာရေး☐☐ဘာသာရေး☐စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐သာရေးနာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး/☐☐လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး☐☐	ကောင်း☐☐ သင့်☐☐ ညံ့☐☐
၇	မီးသတ်	၁ ☐ ၂ ☐ ၃ ☐				ပညာရေး☐☐ငွေကြေး☐ကျန်းမာရေး☐☐☐ဘာသာရေး☐☐စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐☐သာရေးနာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး/☐☐လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး☐☐	ကောင်း☐☐ သင့်☐☐ ညံ့☐☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁)စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု– လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂)လူမှုရေးအဖွဲ့ – ဥပမာ – အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃)ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

လွေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရှမ်းလူမျိုးနှင့် ကိုးကန့်လူမျိုးများ နေထိုင်ကြပါသည်။ ရှမ်းပိုင်းနှင့် ကိုးကန့်ပိုင်း၊ တောင်ကုန်းပိုင်းဟူ၍ရှိနေပါသည်။ ရှမ်းပိုင်းတွင် ရှမ်းအများစုနေထိုင်ပြီး ကိုးကန့်ပိုင်းတွင် ကိုးကန့်အများစုနေထိုင်ပါသည်။ သောင်ခုံပိုင်းတွင်မူ ရှမ်းနှင့်ကိုးကန့်လူမျိုးများ ရောနှောနေထိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်း

ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်မီးသတ်အဖွဲ့သာ တစ်ခုတည်းတည်ရှိပြီး ကျန်အဖွဲ့များသည် ရှမ်းပိုင်း၊ ကိုးကန့်ပိုင်းဟူ၍ သီးခြားဖွဲ့စည်းထားကြပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့နှင့် အပျိုလူပျို အဖွဲ့များတွင် ဦးဆောင်သည့်သူမှာ အတူတူသာဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်အားလုံးသည် ခေါင်းဆောင်၏ဦးဆောင်မှုနောက်တွင် တညီတညွတ်တည်းလိုက်ပါကြသည်။ ကျေးရွာ၌သာရေး/နာရေးလူမှု ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးအဖွဲတွင် အပျို/လူပျိုအမျိုးသမီးများသည် ရွာ၏ တိုးတက်ရေးကိစ္စ၌ ထောင့်စေ့ ပါဝင်ကူညီကြပါသည်။ လူငယ်များမှာလည်း ရွာ၏လုပ်အားပေးခြင်းနှင့် အခြားအခြားကိစ္စတွင်လည်း ကူညီသူရှိပါသည်။ ရှမ်းယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့သည် သီတင်းကျွတ်လ ရှမ်းရိုးရာပွဲတော်များတွင် အခြားရွာများသို့ သွားရောက်၍ တိုးနယားကပြကြသည်။ ကိုးကန့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့သည်လည်း တရုတ်နှစ်သစ်ကူး ပွဲတော်ချိန်များတွင် အမျိုးသမီးများက အခြားရွာများသို့ သွားရောက်၍ ကပြခြင်းဖြင့် ရန်ပုံငွေရှာဖွေကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာ၏ သာရေးနာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ် ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အဓိကတာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

(က-၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့အစည်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်အစီအစဉ် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်)
၁		၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ ၂။ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်း	ပညာရေး၊ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဘာသာရေး၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး၊ သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး
၂		၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ ၂။ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်း	ပညာရေး၊ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဘာသာရေး၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး၊ သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့အစည်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်မျ ားနှင့်အစီအစဉ် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေး နိုင်သည်)
၃		၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇	ပညာရေး ငွေကြေး ကျန်းမာရေး ဘာသာရေး စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေ း သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ) (ဥပမာ – ဓမ္မစကူးလ် ဖောင်ဒေးရှင်း၊ Christian Aid Missions စသည်)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ) (ဥပမာ –Care International, Save the Children, Gret, Pact Myanmar စသည်)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) နိုင်ငံအများ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့်ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ– ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) နိုင်ငံတစ်ခု၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ GIZ, UKAid, USAid, စသည်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

နိုင်ငံတော်မှ ဒေသအကျိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးကို ထိရောက်စွာထမ်းဆောင်နိုင်စေရန်အလို့ငှာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လမ်းညွှန်ချက်များဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းကာ ဖွဲ့စည်းပေးထားနေသော အဖွဲ့အစည်း၊ အသင်းအဖွဲ့များ (ဥပမာ – သမဝါယမဦးစီးဌာန၏ သမဝါယမအသင်း၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ မြစိမ်းရောင် စသည်) တို့ကို ဤဇယားတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း မပြုပါရန်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(ခ-၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၆၁	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ဧကအောက်	၉၈	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ဧကမှ၅ဧကကြား	၄၆	တောင်သူငယ်
၄	၅ဧကမှ၁၂.၅ဧကကြား	၁၀	တောင်သူလတ်
၅	၁၂.၅ဧကအထက်	၀	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုစုစုပေါင်း		၂၁၅	☒

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူနေထူထပ်မှုကြောင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများ လျော့နည်းလာပါသည်။ မြေယာပိုင်ဆိုင်သူများသည် ချမ်းသာကြပြီး လက်လုပ်လက်စားများမှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ နားယာမကျေးရွာ၏ (၂၈.၃၇%)သည် မြေယာမဲ့သူများဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြသည်။ တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စားကြသူများဖြစ်သည်။ မြေပိုင်ဆိုင်မှု (၄၅.၅၈%)သည် ဆင်းရဲသားတောင်သူများဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ မြေပိုင်ဆိုင်မှု (၂၁.၄%)ရှိသော တောင်သူငယ်များသည် လယ်ယာမြေလုံလောက်မှုရှိပြီး၊ မြေပိုင်ဆိုင်မှု(၄.၆၅%)ရှိသော တောင်သူလတ်များသည် လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှုဧက များပါသည်။ ၁၂.၅ဧကအထက်ပိုင်ဆိုင်သော တောင်သူကြီးများ မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂) အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဧယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	ရေသော	ရေရရှိနိုင်မှု

		က်(ဧက)	တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ) (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
၁	ဆည်	၀.၀၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□ မရှိ□ မဖြေဆိုပါ□
၂	ရေလွှဲဆည်	၀.၀၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□ မရှိ□ မဖြေဆိုပါ□
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	၀.၀၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□ မရှိ□ မဖြေဆိုပါ□
၄	ရေသွင်းမြောင်း	၀.၀၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□ မရှိ□ မဖြေဆိုပါ□
၅	အဝီစိတွင်း	၀.၀၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□ မရှိ□ မဖြေဆိုပါ□
၆	လက်ဝင်ရေတွင်း	၀.၀၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□ မရှိ□ မဖြေဆိုပါ□
၇	စိမ့်စမ်းရေ	၀.၀၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□ မရှိ□ မဖြေဆိုပါ□
၈	ချောင်းရေ	၀.၀၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□ မရှိ□ မဖြေဆိုပါ□

ရင်းမြစ်... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင်အဓိကစိမ့်စမ်းရေကိုသာ အသုံးပြုကြပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး သုံးစွဲရန်အတွက် စိုက်ခင်းများသည် အလှည့်ကျရယူရပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေလုံလောက်မှု မရှိပါ။

(၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်းစိုက်ဧက	တစ်ဧကအထွက်နှုန်း				သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ		သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ		
စပါး	၄၁	တင်း	၇၀	၉၀	၆၀	ဇူလိုင်	နိုဝင်ဘာ	မြင်□□□လတ်□□□နိမ့်□	မြင်□□□လတ်□□□နိမ့်□□
ပြောင်း	၃၂၃	ပိဿ	၁၈၀၀	၂၀၀၀		ဧပြီ	အောက်တိုဘာ	မြင်□□□လတ်□□□နိမ့်□	မြင်□□□လတ်□□□နိမ့်□□

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင်အဓိက စပါးနှင့်ပြောင်းကိုသာစိုက်ပျိုးကြသည်။ စပါးအထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံးတင်း(၇၀)ထွက်ပြီး အများဆုံး(၉၀)ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသည်။ စပါးစိုက်ပျိုးသည့် ကာလသည်(၇)လမှ(၁၁)လအထိဖြစ်သည်။ ပြောင်းစိုက်ပျိုးသည့်ကာလမှာ (၄)လပိုင်းစတင် စိုက်ပျိုးပြီး (၁၀)လပိုင်းတွင် ပြောင်းချိုးခြင်းကို အပြီးသတ်သည်။ ပျမ်းမျှ ပြောင်းအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ထုတ်(တစ်ဧက)လျှင် ပိဿာ(၁၈၀၀)မှ (၂၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ စပါးကို မိသားစုစားသုံးရန်သာ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပြောင်းကို စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပြောင်းစိုက်ပျိုးရန် အရင်းအနှီးများစွာလိုပါသည်။ ပြောင်းစိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်သောမျိုး၊ မြေဩဇာသည်တို့ကို နောင်မွန်စျေးတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုပါသည်။ ပြောင်းစျေးအတက်အကျသည် တရုတ်စျေးကွက်ပေါ်တွင် မူတည်နေပြီး အမြတ်ရရှိမှုသည်လည်း ပြောင်းစျေးအတက်အကျပေါ်တွင် မူတည်နေပါသည်။

(၄) လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	တစ်ဦးချင်း ပိုင်	ရွာပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်	ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူအရေအတွက်
ထွန်စက်	၀	၀	၀	၀
လက်တွန်းထွန်စက်	၄၁	၀	၀	၀
အစေ့ချကိရိယာ	၀	၀	၀	၀
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	၀	၀	၀	၀
ရိတ်သိမ်းစက်	၀	၀	၀	၀
ခြွေလှေ့စက်	၀	၀	၀	၀
ရေစုပ်စက်	၀	၀	၀	၀
ခြေနင်းရေတင်စက်	၀	၀	၀	၀
မြက်ရိတ်စက်	၂၆	၀	၀	၀

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။နားယာမကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် (၄၁)စီးဖြင့် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မြက်ရိတ်စက် (၂၆)လုံးရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးသူများသည် ထွန်စက်များ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင် ခြင်းမရှိကြဘဲ မိမိပိုင် ထွန်ထယ်ကိရိယာများကိုသာ သုံးစွဲကြပါသည်။

(၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား	အလွန်ကောင်း□□□□ကောင်း□□□□သင့်တင့်မျှတ□□□□ မဖြေဆိုပါ□

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဖယားဝဂ်နှင့်ဝစကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု	အလွန်ကောင်း□□□□ကောင်း□□□□သင့်တင့်မျှတ□□□□မဖြေဆိုပါ□
စိုက်ပျိုးရေအရင်းအမြစ်	ပေါများ□□□□အသင့်အတင့်ရှိ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ချေးငွေနှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	အလွယ်တကူရသည်□□□□ရသည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
သီးနှံမျိုးစေ့ရရှိနိုင်မှု	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကိုလွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည်□□□□သီးနှံမျိုးစေ့များဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
သဘာဝမြေဆွေး / အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာနှင့်အခြားအော်ဂဲနစ်သွင်းအားစုများ	လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည်□□□□ဝယ်ယူရနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေဩဇာနှင့်အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ	လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည်□□□□ဝယ်ယူရနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	အလွယ်တကူရနိုင်သည်□□□□ရနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
နည်းပညာ၊အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ	အလွယ်တကူရနိုင်သည်□□□□ရနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
သီးနှံစျေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	သီးနှံများကိုလွယ်ကူစွာနှင့်စျေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည်□□□□သီးနှံများကိုရောင်းချနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□

ရင်းမြစ်… (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ နားယာမကျေးရွာ၏ သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထားမှာ သင့်တင့်မျှတပါသည်။ လယ်ယာမြေအားလုံးကို စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ စိမ့်စမ်းရေမှ စိုက်ပျိုးရေကိုရရှိပြီး နွေစပါးများကိုလည်း စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ နွေစပါးစိုက်ပျိုးချိန်တွင် လုံလောက်သော ရေပမာဏကို မရရှိနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ရေထွက်နှင့်နီးသောလယ်များမှ ရေပိုလျှံမှသာ အခြားလယ်များမှ ရေကိုရရှိပါသည်။မျိုးစေ့၊ ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုကိုလည်း လွယ်ကူစွာရရှိနိုင်ပါသည်။

(၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (<u>အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်</u>ရွေးနိုင်သည်။ဇယား ၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား	မြေဆီဩဇာမကောင်း□□□□ရာသီဥတုမမှန်□□□□မဖြေဆိုပါ□
လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု	လယ်ယာမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိပါ□□□□လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုများသည်□□□□လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုအသင့်အတင့်ရှိသည်□□□□ပလပ်မြေများရှိသည်□□□□ပလပ်မြေအသင့်အတင့်ရှိသည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
စိုက်ပျိုးရေအရင်းအမြစ်	အလွယ်တကူမရနိုင်□□□□လုံးဝမရ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ချေးငွေနှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	အလွယ်တကူမရနိုင်□□□□လုံးဝမရ□□□□မဖြေဆိုပါ□
သီးနှံမျိုးစေ့ရရှိနိုင်မှု	အလွယ်တကူမရနိုင်□□□□လုံးဝမရ□□□□မဖြေဆိုပါ□
သဘာဝမြေဆွေး / အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာနှင့်အခြားအော်ဂဲနစ်သွင်းအားစုများ	အလွယ်တကူမရနိုင်□□□□လုံးဝမရ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေဩဇာနှင့်အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ	အလွယ်တကူမရနိုင်□□□□လုံးဝမရ□□မဖြေဆိုပါ□

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (<u>အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်</u>ရွေးနိုင်သည်။ဇယား ၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	အလွယ်တကူမရနိုင်□□□□လုံးဝမရ□□မဖြေဆိုပါ□
နည်းပညာ၊အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ	အလွယ်တကူမရနိုင်□□□□လုံးဝမရ□□မဖြေဆိုပါ□
သီးနှံစျေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	သီးနှံများကိုလွယ်ကူစွာနှင့်စျေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ□□□□သီးနှံများကိုရောင်းချရန်စျေးကွက်မရှိပါ □□□□မဖြေဆိုပါ□
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကျရောက်မှု	ဆိုးရွားစွာကျ□□အသင့်အတင့်ကျ□အနည်းငယ်□□□□မဖြေဆိုပါ□

ရင်းမြစ် (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ချေးငွေလိုအပ်ပါက သူငွေးများထံတွင် အတိုးများများဖြင့် ချေးယူ၍ စိုက်ပျိုးရပြီး သီးနှံများရောင်းချချိန်မှ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရပါသည်။ အစိုးရချေးငွေများရရှိနိုင်သော်လည်း ပညာတတ်မြောက်သူနည်းပါးခြင်းကြောင့် စာရင်းဇယားများကို စနစ်တကျမလုပ်နိုင်ကြသောကြောင့် မချေးယူလိုကြပါ။ နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများရရှိရန်လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိကြပါ။ သီးနှံပေါ်ချိန်တွင် သီးနှံများကို တရုတ်စျေးကွက်ပေါ်မူတည်၍ ရောင်းချကြရပါသည်။ ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါကျရောက် ပါကနီးစပ်ရာအချင်းချင်းမေးမြန်း၍ ဝယ်ယူသုံးစွဲကြပါသည်။

(ခ-၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသောအိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသောအိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ
မွေးမြူရေး		
နွား	၁၉	၄၂
နို့စားနွား	၀	၀
ကျွဲ	၂၄	၅၂
မြင်း	၁	၂
မြည်း	၀	၀
လား	၀	၀
ဆိတ်	၀	၀
သိုး	၀	၀
ဝက်	၈၆	၅၈၀
ကြက်	၁၃	၂၃၀
ဘဲ	၁	၁၁
နွားနောက်	၀	၀
ငါးလုပ်ငန်း		
ငါးကန်	၀	၀
ပုဇွန်ကန်	၀	၀
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	၀	၀
ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	၀	၀
ကမ်းလွန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	၀	၀

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ နားယာမကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးကိုစီးပွားဖြစ်လုပ်ကိုင်သူ အနည်းငယ်ရှိပြီး အများအားဖြင့် တနိုင်တပိုင်မွေးမြူသူများသာများပြားပါသည်။ ရှမ်းလူမျိုး အများစုသည် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်းကို ဘာသာရေးအရ လုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ကိုးကန့် အများစုသည်သာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(၂) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဧယား (၂၀) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/** **ရှင်းလင်းချက်(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဧယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)**
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	ပေါများ□□□□အသင့်အတင့်□□□□မဖြေဆိုပါ□
ရေရရှိမှု	အလုံအလောက်ရနိုင်□□□□အသင့်အတင့်ရနိုင်□□□မဖြေဆိုပါ□
မျိုးတိရစ္ဆာန်လက်လှမ်းမီမှု	မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များလွယ်ကူစွာဝယ်ယူရနိုင်□□□□မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များအသင့်အတင့်ဝယ်ယူရနိုင်□□□□မဖြေဆိုပါ□
ချေးငွေ	ချေးငွေလွယ်ကူစွာရနိုင်□□□□ချေးငွေအသင့်အတင့်ရနိုင်□□□□မဖြေဆိုပါ□
သွင်းအားစု(မွေးမြူရေးအစာ၊ဆေးစသည်)ဈေးကွက်	သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည်□□□□သွင်းအားစုများဝယ်ယူနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
ဝန်ဆောင်မှုနှင့်နည်းပညာပံ့ပိုးမှု	နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူရနိုင်သည်။□□□□နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများရနိုင်သည်။□□□□မဖြေဆိုပါ□
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည်□□□□ထုတ်ကုန်များကိုရောင်းချနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမြေနေရာလုံလောက်မှု	အလုံအလောက်ရှိသည်□□□□အသင့်အတင့်ရှိသည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်မွေးမြူရန်ရေမြေအနေအထား	အလွန်ကောင်း□□□□ကောင်း□□□□သင့်တင့်မျှတ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	လိုသလောက်လွယ်ကူစွာဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်□□□□ဝယ်ယူရနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
ချေးငွေ	လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေရရှိနိုင်သည်□□□□ချေးငွေရနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
သွင်းအားစုလက်လှမ်းမီမှု	သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည်□□□□သွင်းအားစုများဝယ်ယူနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/** **ရှင်းလင်းချက်(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဥယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက "မဖြေဆိုပါ" ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)**
နည်းပညာအကူအညီနှင့်နည်းလမ်းမျ ား	နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူရနိုင်သည်။□□□□နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများရနိုင်သည်။□□□□မဖြေဆိုပါ□
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်စျေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည်□□□□ထုတ်ကုန်များကိုရောင်းချနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု	လွယ်ကူသည်□□□□အသင့်အတင့်လွယ်ကူသည်□□□□မဖြေဆိုပါ□

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။နားယာမကျေးရွာတွင် စားကျက်မြေဟူ၍ မရှိပါ။ ကျောက်ပွတောင်ပေါ် တွင် လွှတ်ကျောင်းကြပါသည်။ စပါးရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် ကောက်ရိုးများကို ကျွေးကြပါသည်။ စိမ့်စမ်းရေထွက် ကောင်းသောကြောင့် ရေကိုလုံလောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူလုပ်ကိုင်ရန် ဒေသဝက်များကို မွေးမြူကြပါသည်။ ယခင်က စီပီဝက်မျိုးများကို ဟုန်းပန်း ကုမ္ပဏီမှ လာရောက်ရောင်းချသောကြောင့် စီပီဝက်များကို မွေးမြူကြပါသည်။ ဝက်စာကို ကုမ္ပဏီမှဝယ်ယူကျွေးမွေးကြရပါသည်။ အခြားအစာကျွေးပါက ဝက်များမှာ မကြီးထွားကြပါ။ ရောင်းသင့် သည့်အချိန်တွင် ကုမ္ပဏီမှ ပြန်လည်ဝယ်ယူပါသည်။ ရောဂါကျရောက်ပါက ကုမ္ပဏီမှ လာရောက်ကုသပေးပါသည်။ သို့သော် အမြတ်အစွန်းနည်းပါးသဖြင့် နောင်နှစ်များတွင် မမွေးကြတော့ပါ။ ကုမ္ပဏီမှလည်း မလာရောက်တော့ပါ။

ယခုအခါ ဒေသမျိုးများကိုသာ မွေးမြူကြပါသည်။ ဒေသမျိုးများကို ကျေးရွာ တွင်းမှ သော်လည်းကောင်း၊ နီးစပ်ရာရွာများမှသော်လည်းကောင်း ဝယ်ယူကြပါသည်။ နှစ်လသား ဝက်ပေါက် ကလေးများကို တစ်ကောင်လျှင် ၇၀၀၀၀မှ ၈၀၀၀၀ကျပ်အထိ ပေးကြရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ချေးငွေမရရှိသောကြောင့် အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ဘဲ အစာကို ရွာမှရရှိသော ပြောင်းရိုးကို အမှုန့်ကြိတ်၍ ဖွဲနုနှင့်ရောစပ်ကာ အခြောက်ကျွေးကြပါသည်။ ကျေးရွာမှ စိုက်ပျိုးထားသော ကန်စွန်းရွက်များကိုလည်း ခုတ်ထစ်၍ ကျွေးကြပါသည်။ ယခင်နှစ်က ဝက်နာကျရောက်သဖြင့် ဝက်များသေကြေကြသော်လည်း ကာကွယ်ဆေးထိုးသည့် အလေ့အကျင့်မရှိကြပါ။ ထိုးရမည်ဟူသော အသိလည်းမရှိကြပါ။ ကျေးရွာမှ မွေးမြူသည့် သူတစ်ဦးသာ အချင်းချင်းမေးမြန်းပြီး မိမိဘာသာ ကာကွယ်ဆေးထိုးပါသည်။ စနစ်တကျ ဝန်ဆောင်မှုပေးမည့်သူများမရှိပါ။ ရောင်းချသည့်အခါ ဝက်ကိုကြည့်ပြီး စျေးဖြတ်သကဲ့သို့ အလေးချိန်

ချိန်ပြီး ရောင်းချရသည်လည်း ရှိပါသည်။ အလေးချိန်သည့်အခါ တချို့ကအလေးခိုးကြပါသည်။ လားရှိုးနှင့် နောင်မွန်မှ လာရောက်ဝယ်ယူချိန်တွင်သာ ရောင်းချကြရပါသည်။ အမြဲတမ်းရောင်းချ၍ မရကြပါ။

(၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်(<u>အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်</u>ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	စားကျက်မြေရှားပါးသည်□□□□စားကျက်မြေလုံးဝမရှိပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ရေရရှိမှု	ရေရှားပါးသည်□□□□ရေလုံးဝမရှိပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
မျိုးတိရစ္ဆာန်လက်လှမ်းမီမှု	မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များလွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ□□□□မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များလုံးဝဝယ်ယူမရပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ချေးငွေ	ချေးငွေလွယ်ကူစွာမရနိုင်ပါ□□□□ချေးငွေလုံးဝမရပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
သွင်းအားစု (မွေးမြူရေးအစာ၊ဆေးစသည်) စျေးကွက်	သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ□□သွင်းအားစုများလုံးဝဝယ်ယူမရပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ဝန်ဆောင်မှုနှင့်နည်းပညာပံ့ပိုးမှု	နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရနိုင်ပါ□□□□နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများမရပါ□□□□မြေဆိုပါ□
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်စျေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ□□□□ထုတ်ကုန်များကိုမရောင်းချနိုင်ပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမြေနေရာလုံလောက်မှု	အလုံအလောက်မရှိပါ□□□□လုံးဝမရှိပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်မွေးမြူရ	ရေမြေအနေအထားမကောင်းပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်(<u>အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်</u>ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
နေရပ်မြေအနေအထား	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	လိုသလောက်လွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရပါ□□လုံးဝဝယ်ယူမရပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ချေးငွေ	လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေမရပါ□□လုံးဝချေးငွေမရပါ□□□□□မဖြေဆိုပါ□
သွင်းအားစုလက်လှမ်းမီမှု	သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရပါ□□□□□သွင်းအားစုများဝယ်ယူမရပါ□□□□□မဖြေဆိုပါ□
နည်းပညာအကူအညီနှင့်နည်းလမ်းများ	နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရပါ□□□□နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများမရပါ□□□□□မဖြေဆိုပါ□
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ□□□□ထုတ်ကုန်များကိုလုံးဝမရောင်းချနိုင်ပါ□□□□□မဖြေဆိုပါ□
ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု	မလွယ်ကူပါ□□□□□မဖြေဆိုပါ□

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကုဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လူဦးရေထူထပ်သောကြောင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန်စားကျက်မြေမရှိပါ။ အိမ်များတွင် မြေပိုမြေလျှံများ နည်းပါးခြင်းကြောင့် မွေးမြူရေးကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင်သာ လုပ်ကိုင်နိုင်ကြပါသည်။ မြေလွတ်ဆိုသည်မှာလည်းမရှိသလောက် ရှားပါးပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုများမရရှိပါ။ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှု အလွယ်တကူ မရရှိနိုင်ပါ။

(ခ-၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား ၂၂နှင့် ၂၃ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု	များ□□□□အသင့်အတင့်□□□□မဖြေဆိုပါ□
လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန်မဟုတ်သောအခြားဒေသထွက်ကုန်များကိုရောင်းချရန်စျေးကွက်ရှိခြင်း	စျေးကွက်ကောင်းရှိသည်□□□□စျေးကွက်အသင့်အတင့်□□□□မဖြေဆိုပါ□
စျေးကွက်ဆိုင်ရာအသိအမြင်ရှိခြင်း	စျေးကွက်အခြေအနေကိုကောင်းစွာနားလည်သိရှိသည်□□□အသင့်အတင့်နားလည်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ	ကောင်း□□□□သင့်□□□မဖြေဆိုပါ□
ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း	ပေါများ□□□□သင့်□□□□မဖြေဆိုပါ□
လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း	ကောင်း□□□□သင့်□□□□မဖြေဆိုပါ□
ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း	လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေရရှိနိုင်သည်□□□□ချေးငွေရနိုင်သည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း	နည်းပညာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူရနိုင်သည်။□□□□နည်းပညာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများရနိုင်သည်။□□□□မဖြေဆိုပါ□
အလုပ်နှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့မဟုတ်) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သောပညာတစ်ခုခုကိုတတ်မြောက်ခြင်း	ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်သည်□□□□အသင့်အတင့်□□□□မဖြေဆိုပါ□
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	များ□□□□အသင့်အတင့်□□□□မဖြေဆိုပါ□

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း -

ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။နားယာမကျေးရွာသည် မန္တလေး-လားရှိုးကားလမ်းမကြီးပေါ်တွင် တည်ရှိသဖြင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြား စီးပွားရေးများမှာ ရိုးရာစက္ကူလုပ်ငန်းအပြင် ကားပြင်ဆိုင်၊ ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်၊ သံပန်းသံတခါး လုပ်ငန်းများလည်းရှိသည်။ စက္ကူလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း ချေးငွေရရှိခြင်းမရှိပါ။ စက္ကူလုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်းမှာလည်း အလွယ်တကူဝယ်ယူ နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းတွင် လုပ်သားအင်အားမရရှိသော်လည်း အခြားဒေသမှ လာရောက်လုပ်ကိုင်သော အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နိုင်ပါသည်။ ဈေးကွက် ရောင်းချရာတွင် လားရှိုးမှတဆင့် လောက်ကိုင်၊ တာချီလိတ်နှင့် အခြားမြို့များသို့ ရောင်းချ ရပါသည်။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရန် လျှပ်စစ်မီးမှာလည်း အားကောင်းပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းရှိသောကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့များအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများစွာ ရရှိပါသည်။ စက်ရုံအတွက် လိုအပ်သောရေကို စိမ့်စမ်းရေထွက်ပေါက်မှ ၃ လက်မပိုက်များဖြင့် တိုက်ရိုက်သွယ်တန်း၍ ရေကို ရယူကြပါသည်။

(၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက် အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ **ရှင်းလင်းချက်**(<u>အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်</u>ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု	ရှားပါး□□□□လုံးဝမရှိ□□□□မဖြေဆိုပါ□
လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန်မဟုတ်သောအခြားဒေသထွက်ကုန်များကိုရောင်းချရန်ဈေးကွက်ရှိခြင်း	ဈေးကွက်မကောင်း□□□ဈေးကွက်မရှိ□□□မဖြေဆိုပါ□
ဈေးကွက်ဆိုင်ရာအသိအမြင်ရှိခြ	ဈေးကွက်အခြေအနေကိုကောင်းစွာနားမလည်□□□□လုံး

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်(<u>အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်</u>ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
ြင်း	ဝနားမလည်□□□□မဖြေဆိုပါ□
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ	ညံ့□□□□အလွန်ညံ့□□□□မဖြေဆိုပါ□
ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း	ကုန်ကြမ်းရရှိမှုနည်းသည်□□□□ကုန်ကြမ်းမရှိပါ□□□□မြေြေဆိုပါ□
လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း	ပုံမှန်မရပါ□□□□လုံးဝမရပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း	လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေမရရှိပါ□□□□ချေးငွေမရပါ□□□□မဖြေဆိုပါ□
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း	နည်းပညာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရပါ□ □□□နည်းပညာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ြဖိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများလုံးဝမရပါ□□□□ မဖြေဆိုပါ□
အလုပ်နှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့မဟုတ်) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်ေေပညာတစ်ခုခုကိုတတ်မြောက်ခြင်း	ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်ခြင်းမရှိ□□□□လုံးဝမတတ်□□□□မဖြေဆိုပါ□
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်း□□□□အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရှိ□□□□မဖြေဆိုပါ□

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း -

ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။နားယာမကျေးရွာတွင်ချေးငွေရရှိခြင်း လုံးဝမရှိချေ။ ချေးငွေများလိုအပ်ပါက ချမ်းသာသောသူတို့ထံမှအတိုးနှုန်းများများဖြင့် ချေးယူရပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/ အလတ်စား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ လုံးဝမရရှိပါ။

(၈) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၈-၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	ပြည်တွင်း			ပြည်ပ			လူဦးရေ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	"ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူ" တစ်ဦးအနည်းဆုံးရှိသောအိမ်ထောင်စုနှင့်လူဦးရေ	၂၂	၂	၁	၃	၁၂	၂၄	၃၆	၁၄	၂၅	၃၉
၂	ကျေးရွာပြင်ပသို့ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃လအထိ		၀	၀	၀	၂	၃	၅	၂	၃	၅
	၆လအထိ		၁	၀	၁	၂	၂	၄	၃	၂	၅
	၁၂လအထိ		၁	၀	၁	၃	၆	၉	၄	၆	၁၀
	၁၂လအထက်		၀	၁	၁	၅	၁၃	၁၈	၅	၁၄	၁၉

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

မှတ်ချက်။။။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏တရားဝင်မှုမဝင်မှု၊ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ၏သဘောဆန္ဒပါမှုမပါမှုစသည်ဖြင့်မခွဲခြားဘဲ၊ကြာမြင့်ချိန်အနည်းအများမကန့်သတ်ဘဲ၊မည်သည့်အကြောင်းအရင်းကြောင့်ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရသည်ဖြစ်စေကာမူမူလဌာနေဒေသတစ်ခုမှနိုင်ငံခြားသို့ပြစ်စေ၊ပြည်တွင်းတစ်နယ်တစ်ကြေးသို့ဖြစ်စေရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူတိုင်းကို**"ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူ"**

ဟုသတ်မှတ်သည်။နိုင်ငံတော်တာဝန်၊အဖွဲ့အစည်းတာဝန်ဖြင့်ရွှေ့ပြောင်းအခြေချနေရသူများသည်လည်းဤဇယားတွင်အကျုံးဝင်ပါသည်။သားသမီးနှင့်ဆွေမျိုးများထံတွင်ခိုလှုံရန်၊မှီခိုရန်

သွားရောက်အခြေချနေသော၊ကျန်းမာရေးအရအမြဲတမ်းရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များသည်ဤဇယားတွင်အကျုံးဝင်ပါသည်။ခေတ္တပညာသွားရောက်သင်ကြားနေသူများ၊ခေတ္တကျန်းမာရေးကုသမှခံယူနေသူများသည်ဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။ယခင်ကရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်ခဲ့စေကာမူယခုလက်ရှိကာလတွင်မူလဌာနေတွင်ပြန်လည်အခြေချနေထိုင်လျှက်ရှိသူများသည်ဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။ယခုလတ်တလောတွင်ခရီးယာယီသွားနေသူများသည်လည်းဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ နားယာမကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်သွားလာသူများ ပေါများပါသည်။ တချို့သူများသည် ကျပန်းအဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြပြီး တချို့က ထမင်းဟင်း၊ ခေါက်ဆွဲဆိုင်များတွင် နေထိုင်အလုပ်လုပ်နေကြပါသည်။ တရုတ်ပြည်နှင့် ထိုင်းကိုသာ အများဆုံးသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ မြို့တွင်းရွှေပြောင်းသွားလာမှုတွင် ရန်ကုန်နှင့် လားရှိုးကိုသာ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(၈-၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းရင်း	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သောအလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများရှာဖွေရန်	၃၉
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သောအကြောင်းရင်း	၀
၃	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့်လုံခြုံမှုမရှိသည့်အကြောင်းရင်း	၀
၄	လူမှုရေး၊ကျန်းမာရေးကိစ္စများကြောင့် (social protection, health)	၀
၅	အမျိုးအမည်ခွဲခြားမဖော်ပြနိုင် (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအရင်းကိုဖြေဆိုထားခြင်း/ ဖြေဆိုလိုခြင်းမရှိ	၀

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၈- ၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်			
		စုစုပေါင်း	မြင	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကိုမှီခိုနေရသောအိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	၁၈	၀	၁၆	၂
၂	ပြန်ပို့ငွေလမ်းကြောင်းများ				
	က။ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)	၂			
	ခ။ဘဏ်	၁၈	☒		
	ဂ။လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၀			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။နားယာမကျေးရွာ၏ပြန်ပို့ငွေမှီခိုနေရသောအိမ်ထောင်စုအရေအတွက် (၂၂)အိမ်ရှိပါသည်။ အိမ်ထောင်စုအများစုသည် ဝင်ငွေများကို အသင့်အတင့်ပြန်လည် ပို့ဆောင်ကြပြီး အများအားဖြင့် ဘဏ်မှ ပို့ဆောင်ကြပါသည်။

(ဃ)ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး (အနီးဆုံးတစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)	အကြီးစားဈေးကွက် (အဓိကတစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)
ဈေးအမည် (မြို့/ ရွာ)	နောင်မွန်ဈေး	လားရှိုးမြို့
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	၀မှ၁မိုင်၀၁မှ၅မိုင်၀၅မှ	၀မှ၁၀မိုင်၀၀၀၁၁မှ၂၀မိုင်၀၀၂၁

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး (အနီးဆုံးတစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)	အကြီးစားဈေးကွက် (အဓိကတစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)
(အနီးစပ်ဆုံးတစ်ခုကိုခန့်မှန်းပြီးရွေးချယ်ရန်)	၁၀မိုင်□□၁၀မှ၁၅မိုင်□□□□၁၅မိုင် အထက်□	မှ၃၀မိုင်□□၃၀မှ၅၀မိုင်□၅၁မှ၁၀၀□□□၁၀၀မိုင်အထက်□
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနည်းလမ်း	ခြေလျင်□စက်ဘီး□□ဆိုင်ကယ်□ ကား/ထော်လာကျီ□□ရထား□သုံးဘီးဆိုင်ကယ်□□လေ့□စက်လေ့□	ခြေလျင်□စက်ဘီး□ဆိုင်ကယ်□ ကား/ထော်လာကျီ□□ရထား□□သုံးဘီးဆိုင်ကယ်□□လေ့□□□□စက်လေ့□
ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုရရှိနိုင်မှု(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။)	စားသောက်ကုန်(ကုန်စိမ်းကုန်ခြောက်)□□မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်အိမ်သုံးပစ္စည်း□အဝတ်အထည်□□ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ပရိဘောဂများ□□ပစ္စည်းစုံဝန်ဆောင်မှုစုံရနိုင်□	စားသောက်ကုန်(ကုန်စိမ်းကုန်ခြောက်)□□မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်အိမ်သုံးပစ္စည်း□□အဝတ်အထည်□□□ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ပရိဘောဂများ□□ပစ္စည်းစုံဝန်ဆောင်မှုစုံရနိုင်□
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦ	ကောင်း□□□သင့်□□□ညံ့□	ကောင်း□□□သင့်□□□ညံ့□
ဝန်ဆောင်မှု	ကောင်း□□□သင့်□□□ညံ့□	ကောင်း□□□သင့်□□□ညံ့□

ရင်းမြစ်ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း -

ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာ၏အဓိကအားထားရသည့်ဈေးမှာ နောင်မွန်ဈေးဖြစ်ပြီး (၅)ရက်ဈေး ဖြစ်ပါသည်။ အကွာအဝေးမှာ(၂)မိုင်သွားရပြီး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမှာ အဓိကအားဖြင့် ဆိုင်ကယ်ကို အသုံးပြုကြပါသည်။ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုမှာ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအားလုံး နီးနီးရရှိနိုင်ပါသည်။ ဈေးအခြေအနေအဆောက်အဦးမှာလည်း အလွန်ကောင်းမွန်ပါသည်။

(c) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ေဆာင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်/ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်)	ကာလတိုချေးငွေ၊ ကာလလတ်ချေးငွေ၊ ကာလရှည်ချေးငွေ	၃-ဖလအတွင်း၊ ဖလမှ တစ်နှစ်ထိ၊ တစ်နှစ်နှင့်အထက်	အတိုးမဲ့၊ ၁မှ၂%၊ မှ၅%၊ ၅မှ ၁၀ %၊ ၁၀% ထက်	လိုအပ်သည်မလိုအပ်ပါ	နည်းသည်၊ ရှိသည်မရှိပါ
သမဝါယမချေးငွေ	ကာလတိုချေးငွေ၊ ကာလလတ်ချေးငွေ၊ ကာလရှည်ချေးငွေ	၃-ဖလအတွင်း၊ ဖလမှ တစ်နှစ်ထိ၊ တစ်နှစ်နှင့်အထက်	အတိုးမဲ့၊ ၁မှ၂%၊ မှ၅%၊ ၅မှ ၁၀ % ၊၁၀% ထက်	လိုအပ်သည်မလိုအပ်ပါ	နည်းသည်၊ ရှိသည်၊ မရှိပါ၊
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	ကာလတိုချေးငွေ၊ ကာလလတ်ချေးငွေ၊ ကာလရှည်ချေးငွေ	၃-ဖလအတွင်း၊ ဖလမှ တစ်နှစ်ထိ၊ တစ်နှစ်နှင့်အထက်	အတိုးမဲ့၊ ၁မှ၂%၊ မှ၅%၊ ၅မှ ၁၀%၊၁၀ % ထက်	လိုအပ်သည်မလိုအပ်ပါ	နည်းသည်၊ ရှိသည်၊ မရှိပါ၊
ပုဂ္ဂလိကအသေးစားချေးငွေဝန်ေဆာင်မှုကဏ္ဍ	ကာလတိုချေးငွေ၊ ကာလလတ်ချေးငွေ၊ ကာလရှည်ချေးငွေ	၃-ဖလအတွင်း၊ ဖလမှ တစ်နှစ်ထိ၊ တစ်နှစ်နှင့်အထက်	အတိုးမဲ့၊ ၁မှ၂%၊ မှ၅%၊ ၅မှ၁၀ % ၊၁၀% ထက်	လိုအပ်သည်မလိုအပ်ပါ	နည်းသည်၊ ရှိသည်၊ မရှိပါ၊
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်	ကာလတိုချေးငွေ၊ ကာလလတ်ချေးငွေ၊ ကာလရှည်ချေးငွေ	၃-ဖလအတွင်း၊ ဖလမှ တစ်နှစ်ထိ၊ တစ်နှစ်နှင့်အထက်	အတိုးမဲ့၊ ၁မှ၂%၊ မှ၅%၊ ၅မှ၁၀ %၊၁၀% ထက်	လိုအပ်သည်မလိုအပ်ပါ	နည်းသည်၊ ရှိသည်၊ မရှိပါ၊
ငွေချေးပေးသူ	ကာလတိုချေးငွေ၊ ကာလ	၃-ဖလအတွင်း၊ ဖလမှ	အတိုးမဲ့၊ ၁မှ၂%၊ မှ၅	လိုအပ်သည်မလိုအ	နည်းသည်၊ ရှိသ

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ေဆာင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
	လတ်ချေးငွေ ကာလရှည်ချေးငွေ	တစ်နှစ်ထိ တစ်နှစ်နှင့်အထက်	%၅မှ၁၀ %၁၀% ထက်	ပါ	ည်မရှိပါ
အပေါင်ဆိုင်	ကာလတိုချေးငွေ ကာလလတ်ချေးငွေ ကာလရှည်ချေးငွေ	၃-ဖလအတွင်း ဖလမှ တစ်နှစ်ထိ တစ်နှစ်နှင့်အထက်	အတိုးမဲ့ ၁မှ၂% ၂မှ၅ %၅မှ၁၀ ၁၀% ထက်	လိုအပ်သည်မလိုအပ်ပါ	နည်းသည်ရှိသည်မရှိပါ
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ကာလတိုချေးငွေ ကာလလတ်ချေးငွေ ကာလရှည်ချေးငွေ	၃-ဖလအတွင်း ဖလမှ တစ်နှစ်ထိ တစ်နှစ်နှင့်အထက်	အတိုးမဲ့ ၁မှ၂% ၂မှ၅ %၅မှ၁၀ ၁၀% ထက်	လိုအပ်သည်မလိုအပ်ပါ	နည်းသည်ရှိသည်မရှိပါ

ရင်းမြစ် (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ လယ်သမားအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသောအဖွဲ့များ။

မှတ်ချက်။။။မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်၏သတ်မှတ်ချက်အရကာလတိုချေးငွေဆိုသည်မှာ<u>အနည်းဆုံးတစ်ရက်မှအများဆုံးတစ်နှစ်အထိ</u>၊ကာလလတ်ချေးငွေဆိုသည်မှာ<u>၃နှစ်မှ၅နှစ်အထိ</u>၊ကာလရှည်ချေးငွေဆိုသည်မှာ<u>၅နှစ်မှ၁၀နှစ်အထိ</u>ဟုသတ်မှတ်ထားပါသည်။အကယ်၍၁၀နှစ်ကာလအထက်ရှည်ကြာစွာချေးပေးသောချေးငွေများရှိခဲ့သောကာလရှည်ချေးငွေတွင်သာထည့်သွင်းပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တရုတ်လောပန်များထံမှ ချေးငွေကို ရယူကြပြီး သီးနှံပေါ်ချိန်မှသာ အတိုးနှင့် အရင်းကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြပါသည်။

(စ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(စ-၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့်

အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခြေအနေ	အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (အခက်အခဲ "ရှိ" ဟုဖြေဆိုထားပါကဖြေဆိုရန်။ "မရှိ" ဟုဖြေဆိုထားပါကဖြေရန်မလို။))
မြေဆီဩဇာအခြေအနေ	ရှိ□□□မရှိ□	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□
အပင်မျိုးစိတ်များ	ရှိ□□□မရှိ□	မြင□□□□လတ်□□□နိမ့်□
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	ရှိ□□မရှိ□	မြင□□□□လတ်□□□နိမ့်□
ရေအရင်းအမြစ်	ရှိ□□□မရှိ□	မြင□□□□လတ်□□နိမ့်□
ငါးမျိုးကွဲများ	ရှိ□□□မရှိ□	မြင□□□□လတ်□□□နိမ့်□
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	ရှိ□□□မရှိ□	မြင□□□□လတ်□□□နိမ့်□
စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု	ရှိ□□□မရှိ□	မြင□□□လတ်□□□□နိမ့်□

ရင်းမြစ်ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ရေအရင်းအမြစ်များမှာ အလွန်ကောင်းပါသည်။ ရွာ၏သဘာဝစီမံစမ်းရေသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရွာများလည်းသောက်သုံးနိုင်ပါသည်။ သဘာဝ စိမ့်စမ်းရေရှိသော တောကိုလည်း စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေများတွင် မြေဩဇာအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာပျက်ဆီးခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများကိုလည်း ကျင်းများတူး၍ စနစ်တကျမီးရှို့ပါသည်။ စက္ကူစက်များတွင် ယခင်က အရောင်ရရှိရန် ဆန္ဒင်းမုန့်ကို သုံးစွဲသော်လည်း ယခုအခါ ဆိုးဆေးများကိုသုံးစွဲခြင်းကြောင့် ထွက်လာသောဆိုးဆေးပါဝင်သည့်ရေဆိုးများနှင့် စက်ရုံမှ ထွက်လာသောရေဆိုးများသည် ရေမြောင်းများမှတဆင့် ချောင်းမြောင်းထဲသို့ ရောက်ရှိသွားခြင်းကြောင့် ရေနေသတ္တဝါများ နည်းပါးလာခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေများ ပျက်ဆီးခြင်းနှင့် ရေတွင်းရေများ သုံးစွဲ၍ မရခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့နေကြရပါသည်။

(ဆ) ပညာရေး

(ဆ-၁) ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀)
မူလတန်း၊အလယ်တန်း၊အထက်တန်းနှင့်တက္ကသိုလ်အဆင့်စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း
စာမတတ်သူဦးရေ	၂၄၃	၂၆၇	၅၁၀
မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၁၈၈	၁၄၃	၃၃၁
အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၇၂	၉၉	၁၇၁
အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၁၅	၄၃	၅၈
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်အဆင့်ရှိသူဦးေ ေ	၈	၁၁	၁၉

ရင်းမြစ် အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။
မှတ်ချက်။ ။ ဤဇယားကို ဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော အတန်းပညာ တက်ရောက်ပြီး/ တက်ရောက ်ဆဲသူများကိုသာ ဖြည့် သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါအချက်နှင့် ကိုက်ညီချင်းမရှိခဲ့သော် ဇယားတွင် ဖြည့်သွင်းခြင်းမရှိဘဲ လွှတ် တွေ့ရှိချက်တွင်သာ မှတ်ချက်အနေဖြင့် ဖော်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။ အတန်းပညာပြီးမြောက်မှုဆိုသည်မှာ တစ်ဦး တစ်ယောက်၏ ဘဝတွင် သင်ယူလေ့လာခဲ့သော နောက်ဆုံးပညာရေးအဆင့်/ အခြေအနေကို ဆိုလိုပါသည်။

ဥပမာ - ယခု စာရင်းကောက်ယူချိန်တွင် အဋ္ဌမတန်း (Grade 8) တွင် ပညာ သင်ကြားနေသည်ပါက "အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ" တွင်လည်းကောင်း တတိယတန်း (Grade 3) တွင်ပညာသင်ကြားနေပါက (သို့မဟုတ်) ရေးတတ်ဖတ်တတ်အဆင့်သာ (ဥပမာ- ဘုန်းကြီး ကျောင်း ထွက်) ရှိသည်ဆိုပါက "မူလတန်း အဆင့်ရှိသူဦးရေ" တွင်သာ ထည့်သွင်းရပါမည်။ "ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (ဘက-ကျောင်း)"ကို ဆည်းပူးခဲ့၊ ဆည်းပူးဆဲဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာအတန်းပညာအဆင့်အလိုက် ထည့်သွင်းရပါမည်။ စတုတ္ထတန်း (Grade4)အောင်မြင် ပြီး အလယ်တန်းပညာဆက်လက်သင်ကြားခြင်းမရှိပါက "မူလတန်း အဆင့်ရှိသူဦးရေ" တွင်သာ ထည့်သွင်းရပါမည်။ အခြေခံပညာမူလတန်းပညာ ကို

သင်ယူပြီးဆုံးသင့်သည့်အရွယ်ကို ကျော်လွန်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း စာလုံး၀ မတတ်ပါက “စာမတတ်သူဦးရေ” တွင်သာ ဖြည့်သွင်းရန် ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။နားယာမကျေးရွာတွင် စာမတတ်သူဦးရေမှာ များပြားလှပြီး ကျား(၂၄၃)ဦးနှင့်မ(၂၆၇)ဦးရှိပါသည်။ ရွာသူရွာသားအများစုသည် ရှမ်းစာနှင့် တရုတ်စာများကိုသာ သင်ယူတတ်မြောက်ကြခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ချို့မိသားစုများသည် ပညာရေးထက် ဝမ်းစာရေးကို ဦးစားပေးကြရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တချို့ကလည်း စိတ်ပါဝင်စားမှုမရှိ၊ စာမတတ်ရင် ထမင်းမငတ်သောစကားကို အဓိကထားပြီး စာသင်ယူခြင်းကို အလေးမထားပါ။ အချို့ယောက်ဃ်ားလေးများသည် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများတွင် ကိုရင်၀တ်ပြီး ဘုရားစာများကို သင်ယူနေကြပါသည်။

(ဆ-၂) ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း
မူလတန်း	၅၄	၄၆	၁၀၀
အလယ်တန်း	၂၃	၃၅	၅၈
အထက်တန်း	၁၆	၁၆	၃၂
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်	၅	၂	၇

ရင်းမြစ် (၁) ကျောင်း၀င်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။
မှတ်ချက်။ ။ဤဇယားကို ဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော စာသင်ကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ် ကောလိပ်များတွင် ပညာ တက်ရောက်နေ သူများကိုသာ ဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ် ပါသည်။ ၄င်းအပြင် “ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး” ကို သင်ယူဆည်းပူးနေသော ကျောင်းသူ/သားများကို အခြေခံပညာဦးစီးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသော ပညာရေးစနစ်/ အဆင့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ သတ်မှတ်ဖြည့်သွင်းရန် ဖြစ်ပါသည်။
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ နားယာမကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်း (၇တန်း)နှင့် တရုတ်စာသင်ကြားသော ကျောင်း(၇)တန်းထိရှိပါသည်။ အစိုးရကျောင်းတွင် ဆရာမ(၁)ဦး ၄ွားရမ်း၍ ရှမ်းစာပေကို သင်ကြားပေးပါသည်။ မူလတန်းလွန်ကျောင်းသည် ပုံမှန် စာသင်ချိန်ဖြစ်ပြီး တရုတ်ကျောင်းသည် နံနက် (၅:၃၀)မှ (၇:၃၀)နာရီထိ၊ ညနေ(၄:၃၀)မှ (၅:၃၀)ထိ

သင်ကြားပါသည်။ တရုတ်ကျောင်းတွင် ကမ္ဘာသုံးတရုတ်စာကို သင်ကြားပေးပါသည်။ ကိုးကန့်မဟုတ်သည့် အခြားလူမျိုးများအား ကျောင်းလခပေးစရာမလိုဘဲ အခမဲ့ သင်ကြားပေးပါသည်။ ကိုးကန့်လူငယ်လူရွယ်များသည် တရုတ်နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်တွင် အခြားကျေးရွာများသို့ သွားရောက်၍ ကပြခြင်းဖြင့် ရန်ပုံငွေရှာကြပါသည်။ ရရှိသောရန်ပုံငွေများအား စုဆောင်းပြီး လုပ်ငန်းရှင်များထံ ရင်းနှီးငွေအဖြစ် ထားရှိပြီး လစဉ်ရရှိသော အတိုးငွေများဖြင့် ကျောင်းအသုံးစရိတ်နှင့် ဆရာ/ဆရာမ ဌားရမ်းခများအဖြစ် အသုံးပြုပါသည်။ အစိုးရကျောင်းနှင့် တရုတ်ကျောင်း (၇)တန်းအောင်မြင်ပါက နောင်မွန်ရွာတွင် အစိုးရကျောင်းနှင့် တရုတ်ကျောင်း ဆက်တက်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် လူဦးရေ အနည်းငယ်များသော်လည်း တချို့သောမိသားစုများသည်သားသမီးများ၏ပညာရေးထက် ဝမ်းရေးကို ဦးစားပေးရသောကြောင့် ပညာသင်ကြားရမှုများ မရှိကြပေ။ ကျေးရွာတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေး သင်ကြားမှုများအနည်းငယ်ရှိပါသည်။

(ဆ-၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	(၁)	(၂)	(၃)
က။ကျောင်းအဆင့်	မူလတန်း□□မူလွန်□ အလယ်တန်း(ခွဲ)□□ အလယ်တန်း□□အထက်တန်း(ခွဲ)□အထက်တန်း□	မူလတန်း□□မူလွန်□ အလယ်တန်း(ခွဲ)□အလယ်တန်း□□အထက်တန်း(ခွဲ)□□အထက်တန်း□	မူလတန်း□□မူလွန်□ အလယ်တန်း(ခွဲ)□□ အလယ်တန်း□အထက်တန်း(ခွဲ)□အထက်တန်း□
ခ။ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	၀မှ၁မိုင်□၁မိုင်မှ၃မိုင်□□၁၅မိုင်မှ၂၀မိုင်□□၂၀မိုင်အထက်□	၀မှ၁မိုင်□၁မိုင်မှ၃မိုင်□□□၁၅မိုင်မှ၂၀မိုင်□□၂၀မိုင်အထက်□	၀မှ၁မိုင်□၁မိုင်မှ၃မိုင်□□၁၅မိုင်မှ၂၀မိုင်□၂၀မိုင်အထက်□
ဂ။သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်□□စက်ဘီး□ ဆိုင်ကယ်□□□ကား□	ခြေလျင်□□စက်ဘီး□ ဆိုင်ကယ်□□ကား□	ခြေလျင်□□စက်ဘီး□ ဆိုင်ကယ်□□ကား□
ဃ။စာသင်ကျောင်း၏စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ)*	၀	၀	၀
င။အမိုးနံရံအခင်းအ	ကောင်း□□သင့်□□□□	ကောင်း□□သင့်□□□□	ကောင်း□□သင့်□□□□

အကြောင်းအရာ	(၁)			(၂)			(၃)		
ရည်အသွေး	ညံ့			ညံ့			ညံ့		
စ။ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်မလုံလောက်ပါ			လုံလောက်မှုရှိသည်မလုံလောက်ပါ			လုံလောက်မှုရှိသည်မလုံလောက်ပါ		
ဆ။ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	ကောင်းသင့်ညံ့မရှိ			ကောင်းသင့်ညံ့မရှိ			ကောင်းသင့်ညံ့မရှိ		
ဈ။ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု	တိုက်ကျွေးမှုရှိသည် တိုက်ကျွေးမှုမရှိပါ			တိုက်ကျွေးမှုရှိသည် တိုက်ကျွေးမှုမရှိပါ			တိုက်ကျွေးမှုရှိသည် တိုက်ကျွေးမှုမရှိပါ		
ဇ။ကျောင်းဆရာ/မဦးရေ	ကျေား	မ	ပေါင်း	ကျေား	မ	ပေါင်း	ကျေား	မ	ပေါင်း
အစိုးရခန့်	၁	၅	၆	၀	၀	၀	၀	၀	၀
ကျေးရွာခန့်	၀	၁	၁	၀	၀	၀	၀	၀	၀

ရင်းမြစ် (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

မှတ်ချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းမရှိပါက (က၊ ခ၊ ဂ) ကိုသာ ဖြေဆိုရပါမည်။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ = အလျား × အနံ) သည် စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းအတွင်းရှိ ကျောင်းအဆောက်အဦအားလုံး၏ စုစုပေါင်းဧရိယာကို ဆိုလိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စာသင်ကျောင်းအခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ကျေးရွာအတွင်း၌ အမက(မူလွန်)ကျောင်းရှိပါသည်။ ကျောင်း၏အရည်အသွေးသည် ကောင်းမွန်သည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂမှာလည်းလုံလောက်မှုရှိသည်။ ကျောင်း၏ အိမ်သာမှာလည်း သန့်ရှင်း ကောင်းမွန်သည်။ အစိုးရခန့်ဆရာ/ဆရာမဦးရေမှာ (၇)ဦးခန့်ရှိသည်။ စာသင်ကျောင်း၏ ကြမ်းခင်းဧရိယာ ၃×၁၂၀.၂ ဆောင်နှင့် ၃၀×၆၀တစ်ဆောင် တို့ဖြစ်ပါသည်။ မိဘဆရာ အသင်းဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး ကျောင်း၏လိုအပ်ချက်များကို ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြပါ သည်။

(ဆ–၄) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မရရှိနိုင်မှု	လုံလောက်□□□□မလုံလောက်□
တပည့် – ဆရာအချိုး	၄၀: ၁အောက်□□□□၄၀: ၁အထက်□
မူလတန်းပညာကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ□□□□နည်း□□□လတ်□□များ□
မသန်စွမ်းသူများအတွက်ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်	ရှိ□□□□မရှိ□
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်□□□□မလုံလောက်□
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက်ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	မြင□□□□အသင့်အတင့်□
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာပစ္စည်းများလက်လှမ်းမီမှု	မရှိ□□□□နည်း□
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ကောင်း□□□□သင့်□□□□သည့်□

ရင်းမြစ် **(၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တချို့သောမိသားစုများသည် သားသမီးများ၏ပညာရေးထက်ဝမ်းရေးကို ဦးစားပေးရသောကြောင့် အလယ်တန်းပညာ ဆက်လက်မသင်ကြားနိုင်ဘဲ ကျောင်းထွက်ပြီး မိသားစု၏စားဝတ်နေရေးကို ဖြည့်ဆည်းကြရပါသည်။ တချို့မှာ မိဘအားကူညီမှုမရှိဘဲ မူးယစ်ဆေးကိုသာ အသုံးပြုကြသဖြင့် လူငယ်များ၏ အနာဂတ်ကာမှာ အလွန်စိုးရိမ်စရာကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှမ်းပိုင်း၊ ကိုးကန့်ပိုင်းနှင့် တောင်ကုန်းပိုင်းရှိရာမိုးရာသီ တောင်ကျရေ ကျဆင်းချိန်တွင် ကလေးငယ်များသည် ရေကျော်နေသည့် အနိမ့်ပိုင်းများကို မဖြတ်သန်းနိုင်သဖြင့် ကျောင်း ခဏခဏပျက်ကွက်ကြရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ဆရာဆရာမ(၆)ဦး ရှိပါသည်။ အခြားနီးစပ်ရာကျေးရွာများမှ လာရောက် ကြသောကြောင့် ကျောင်းသား/ကျောင်းသူ(၃၀၀)ကျော်ရှိပြီး ဆရာကျောင်းသားအချိုးမှာ ၁:၄၀ အထက်ဖြစ်သောကြောင့် ကျေးရွာမှ ဆရာမ(၁)ဦးနှင့် ရှမ်းစာသင်ကြားရန် ဆရာမ(၁)ဦးအား တစ်လလျှင် ၂၀၀၀၀၀(နှစ်သိန်း)ကျပ်ဖြင့် ငှားရမ်းထားရပါသည်။ ငှားရမ်းစရိတ်အား လုပ်ငန်းရှင်များထံတွင် အလှူခံကြပါသည်။ ရှမ်းစာသင်ကြားရန်အတွက် ငှားရမ်းခကို ရှမ်းပိုင်းအိမ်ထောင်စုများထံမှ ကောက်ယူကျခံပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂနှင့် ကျောင်းစာအုပ်/ စာရေးကိရိယာ များမှာလည်း လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာပစ္စည်း ထောက်ပံ့မှုများရရှိမှုမရှိပါ။ ကျောင်းအားကစားပြုလုပ် ရန်နေရာလည်း မရှိပါသောကြောင့် အတန်းတွင်းကစားနည်းများဖြင့်သာ ကစားကြရပါ သည်။

စာသင်ကျောင်းဝင်းအား လုံခြုံရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းနှင့် ပူးပေါင်း၍ နှစ်စဉ် ခြံစည်းရိုးကာရံသည်မှ ပေ၅၀ကျော် ကာရံရန်ကျန်နေပါသေးသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။

(၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၈-၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု		
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ	မြင	နိမ့	မရှိ
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	မြင	နိမ့	မရှိ
၃	ငှက်ဖျား	မြင	နိမ့	မရှိ
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ	မြင	နိမ့	မရှိ
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့်ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	မြင	နိမ့	မရှိ
၆	တီဘီ	မြင	နိမ့	မရှိ
၇	ဆီးချို	မြင	နိမ့	မရှိ
၈	သွေးတိုး	မြင	နိမ့	မရှိ
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊စီ)	မြင	နိမ့	မရှိ
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု	မြင	နိမ့	မရှိ
၁၁	အခြားကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	မြင	နိမ့	မရှိ

ရင်းမြစ် (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။နားယာမကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးနှင့်ဆိုင်သောရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုမှာ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါအဖြစ်များလေ့ရှိသည်။ ရေကို ကျိုချက်သောက်သုံးခြင်း မပြုသောကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါများဖြစ်ကြပါသည်။ တီဘီရောဂါလည်း အနည်းငယ် ရှိပါသည်။ ဆီးချို၊ သွေးတိုးရောဂါသည်များလည်း ရှိသည်။ အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ ရှိနိုင်ပေမဲ့ စမ်းသပ်ကုသမှုများမရှိသောကြောင့် ရောဂါ၏လက္ခဏာမပြ၍မသိနိုင်ပါ။

(၈-၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း (ရှိ၊မရှိအမှန်ခြစ်ရန်)	ရှိ	မရှိ
၁	အဆုတ်ရောဂါ	ရှိ	မရှိ
၂	ဆုံဆို့၊ကြက်ညှာ၊မေးခိုင်နှင့်အသည်းရောင်အသား၀ါ	ရှိ	မရှိ
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	ရှိ	မရှိ
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်၀န်ဆောင်ကာလအတွင်း)	ရှိ	မရှိ
၅	၀က်သက်ရောဂါ	ရှိ	မရှိ
၆	အခြားစုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု	ရှိ	မရှိ
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊အလေးချိန်၊လက်မောင်းပတ်)	ရှိ	မရှိ
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	ရှိ	မရှိ

ရင်းမြစ်(၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။နားယာမကျေးရွာတွင် နောင်မွန်ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနမှ ဆရာမများသည် လစဉ်ကာကွယ်ဆေးအားအမြဲမပျက်ထိုးပေးပါသည်။ ၎င်းဆရာမများ လာရောက်ထိုးပေးမဲ့နေ့အား ရွာသူ/သားများအား အရင်အကြောင်းကြားပါသည်။ရွာတွင် ကိုယ်၀န်ဆောင် ကာကွယ်ဆေးနှင့်ပိုလီယိုရောဂါ၊ ၀က်သက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးများအား အပါတ်စဉ်ပုံမှန်ထိုးပေးပါသည်။ အချို့အသိဉာဏ်နည်းသော ရွာသူရွာသားများသည် မိမိတို့၏ သားသမီးများအား သွားရောက်၍ ဆေးထိုးဆေးတိုက်ခြင်း မပြုကြပါ။

(ဇ-၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ၀န်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး၀န်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင်လုံလောက်မှု
ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာန/ ဌာနခွဲ	၀မှ၁မိုင် ၁မိုင်မှ၃မိုင် ၃မိုင်မှ၅မိုင် ၅မိုင်မှ၁၀မိုင် ၁၀မိုင်အထက်	ရှိ မရှိ
တိုက်နယ်ဆေးရုံ	၀မှ၁မိုင်	ရှိ

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင်လုံလောက်မှု
	၁မိုင်မှ၃မိုင် ၃မိုင်မှ၅မိုင် ၅မိုင်မှ၁၀မိုင် ၁၀မိုင်အထက်	မရှိ
မြို့နယ်ဆေးရုံ	၀မှ၁မိုင် ၁မိုင်မှ၃မိုင် ၃မိုင်မှ၅မိုင် ၅မိုင်မှ၁၀မိုင် ၁၀မိုင်အထက်	ရှိ မရှိ
ဆေးဆိုင်	ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီးအနားတွင်ဆေးဆိုင်ရှိသည် ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီးအနားတွင်ဆေးဆိုင်မရှိပါ	ဆေးဆိုင်တွင်ဆေးဝါးများကိုစနစ်တကျသိုလှောင်ထားသည် ဆေးဆိုင်တွင်ဆေးဝါးများကိုစနစ်တကျသိုလှောင်ထားခြင်းမရှိပါ

ရင်းမြစ် (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာ၏ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနမှာ နောင်မွန်အုပ်စုအတွင်းသို့ သွား၍ကုသရပါသည်။ တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့သွားသော မိုင်အကွာအဝေးမှာ ၁မိုင်မှ၃မိုင်ထိ သွားရောက်ရပါသည်။ တိုက်နယ်ဆေးရုံတွင် ကုတင်လုံလောက်စွာမရှိပါ။ သန့်ရှင်းသပ်ရပ်မှုလည်း လိုအပ်ပါသည်။ ရွာအနီး၌ ဆေးခန်းရှိပါသည်။ ဆေးဆိုင်၌ဆေးများကိုလည်း စနစ်တကျထားခြင်း မရှိပါ။ သက်တမ်းလွန်သောဆေးများကိုလည်း ပြန်လည်ရောင်ချခြင်းမရှိပါ။ မြို့သို့မသွားနိုင်သော ဆင်းရဲသောရွာသားများသည် ရွာရှိဆေးဆိုင်ငယ်များကို အားကိုးရပါသည်။

(ဈ) ရေနှင့်ပတ်ဝန်ကျင် သန့်ရှင်းရေး

(ဈ-၁) သောက်သုံးရေ ရရှိမှု

၎ယား (၃၇) သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု	သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်း သပ် စစ်ဆေးထားမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ် စစ်ဆေးထားမှု ရှိပါက“ရှိ”၊ မရှိပါက “မရှိ”)	ရေ အရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည် အသွေး စမ်းသပ် စစ်ဆေးထားမှုတွင် “ရှိ” ဟု ဖြေဆို ထားပါက ဖြေဆိုရန်။ “မရှိ” ဟု ဖြေဆိုထား ပါက ဖြေရန်မလို)	သောက်သုံးရေ ရရှိ နိုင်မှုနှင့် လုံလောက် မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေး ရပါက နွေ၊ မိုးနှင့် ဆောင်း ရာသီသုံးမျိုးလုံး ကို ရွေးပေးပါရန်)
ရေတွင်း	၁၁	ရှိ □□□မရှိ □	ကောင်း □သင့် □ ညံ့ □	နွေ □မိုး □ ဆောင်း □
အဝိစိတွင်း/ စက်တပ်	၀	ရှိ □□□မရှိ □	ကောင်း □သင့် □ ညံ့ □	နွေ □မိုး □ ဆောင်း □
အဝိစိတွင်း/ တုံကင်	၀	ရှိ □□□မရှိ □	ကောင်း □သင့် □ ညံ့ □	နွေ □မိုး □ ဆောင်း □
မိုးရေ သိုလှောင်ကန်	၀	ရှိ □□□မရှိ □	ကောင်း □သင့် □ ညံ့ □	နွေ □မိုး □ ဆောင်း □
မြစ်/ချောင်းေ ေ	၀	ရှိ □□□မရှိ □	ကောင်း □သင့် □ ညံ့ □	နွေ □မိုး □ ဆောင်း □
ရေကန်	၀	ရှိ □□□မရှိ □	ကောင်း □သင့် □ ညံ့ □	နွေ □မိုး □ ဆောင်း □
စိမ့်စမ်းရေ	၂၁၀	ရှိ □□□မရှိ □	ကောင်း □သင့် □ ညံ့ □	နွေ □မိုး □ ဆောင်း □

ရင်းမြစ် (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြေမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင် စိမ့်စမ်းရေရှိသောကြောင့် လုံလောက်စွာသုံးနိုင်ပါတယ်။ ရေသန့်ရှင်းမှုကို စစ်ဆေးနိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ ရေကိုမကျိုချက်ပဲ သောက်သုံးသော အိမ်ထောင်စုများပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရေကိုလုံလောက်စွာရရှိပေမဲ့ သန့်ရှင်းသောရေကို မရရှိပါ။ ရေကို နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းသုံးရာသီလုံး လုံလောက်ပါသည်။ စိမ့်စမ်းရေဖြစ်သောကြောင့်

နွေရာသီတွင် သစ်ရွက်များကြွေကျခြင်း၊ မိုးရာသီတွင် ပိုးလောက်လန်းများ ပါဝင်မှု များပြား ခြင်း ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ရေကိုကျိုချက်မသောက်သောကြောင့် မကြာခဏ ဝမ်းပျက်ခြင်း၊ တုတ်ကွေးငှက်ဖျားဖြစ်ခြင်းကို နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့ရပါသည်။

(စျ-၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာအမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်ထောင်စု
သန့်ရှင်းသောယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု	
ရေဆွဲအိမ်သာ	၀
ရေလောင်း/ယင်လုံအိမ်သာ	၁၈၈
မသန့်ရှင်းသောယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု	
တွင်း/ဇလားအိမ်သာ	၂၂
တွင်းမရှိအိမ်သာ	၀
အိမ်သာမရှိ	၀

ရင်းမြစ် (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃)
ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။အများအားဖြင့် ယင်လုံအိမ်သာကိုအများဆုံး အသုံးပြုတယ်။ တချို့ အနည်းငယ်သာ တွင်းရှိအိမ်သာကို အသုံးပြုတယ်။ အိမ်သာသန့်ရှင်းရေးနှင့်ဆိုင်သော ကောင်းကျိုး များကို အချို့ရွာသူ/သားများ မသိရှိသေးသောကြောင့် ဖြစ်သလိုအသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စုများလည်း ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်သာ၏ကောင်းကျိုးများနှင့် ကျန်းမာမှု ပညာပေးဟောပြောပွဲ ကျင်းပရန် လိုအပ်ပါသည်။

(ည) ကျား - မ ရေးရာ

ဇယား (၃၉) ကျား - မ ရေးရာ

#	ကျေးရွာ၏လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးစေရေးအတွက် အမျိုးသမီးများ၏စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင့်ေသာအချက်များ	ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင်တက်ရောက်သူများမှမှန်သည်ဟုယူဆသောတစ်ခုကိုရွေးပေးပါရန်	
၁	ကျေးရွာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင်အမျိုးသမီးမျ ားတက်ကြွစွာပါဝင်မှု/ခေါင်းဆောင်မှု	ရှိ ☐	မရှိ ☐
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့်အဖွဲ့အစ ည်းများတွင်အမျိုးသမီးများတက်ကြွစွာပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု	ရှိ ☐	မရှိ ☐
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်းကျေးရွာအတွင်းရှိမိန်း ကလေးများ/အမျိုးသမီးများအားသံသယဖြစ် ဖွယ်အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ	ရှိ ☐	မရှိ ☐
၄	အမျိုးသမီးရေးရာအကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့်တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက်လူ ထု၏အသိအမြင်ရှိမှု	ရှိ ☐	မရှိ ☐

ရင်းမြစ် (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း– ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွာတွင်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တတ်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသည်။ မိန်းကလေးများ/ အမျိုးသမီးများ သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှုမရှိပါ။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့်တရားမျှတမှု အတွက် လူထု၏အသိအမြင်ရှိသည်။

(၄) အခြေခံအဆောက်အဦများအခြေအနေ

(၄-၁) ကျေးရွာ၏လမ်းတည်ရှိမှု

ဧယား (၄၀) ကျေးရွာ၏လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်းအမျိုးအစား	အမျိုးအစား	အရည်အသွေး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	လမ်းအရှည် (မိုင်)
ရွာတွင်းလမ်း	၁□၂□၃□၄ □၅□	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □၂နှစ်မှ ၅နှစ် □၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □	၀-၁ မိုင် □ ၁-၅ မိုင် □ ၅-၁၀ မိုင် □၁၀ မိုင် အထက် □
ချဉ်းကပ်လမ်း	၁□၂□၃□၄ □၅□	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □၂နှစ်မှ ၅နှစ် □၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □	၀-၁ မိုင် □ ၁-၅ မိုင် □ ၅-၁၀ မိုင် □၁၀ မိုင် အထက် □
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁□၂□၃□၄ □၅□	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □၂နှစ်မှ ၅နှစ် □၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □	၀-၁ မိုင် □ ၁-၅ မိုင် □ ၅-၁၀ မိုင် □၁၀ မိုင် အထက် □

ရင်းမြစ် ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကျောက်ချောလမ်း - ၃၊ ကွန်ကရစ်လမ်း - ၄၊ ကတ္တရာလမ်း - ၅

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသည် လားရှိုးမန္တလေး ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီး၏ ဘေးတစ်ဘက်တချက်တွင် တည်ရှိပြီး ကတ္တရာလမ်းခင်းထားပါသည်။ ရွာအတွင်းလမ်းငယ်၊ လမ်းကြားများမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီးအချို့ လမ်းကြားများမှာ ကျောက်ခင်းလမ်းများလည်း ရှိသည်။ ရွာတွင်းလမ်းငယ်များသည် မိုးရာသီတွင် ရွံ့ထူထပ်သောကြောင့် သွားလာရခက်ခဲပါသည်။ ကလေးများ ကျောင်းသွားရာတွင် လမ်းမှာ ရေများဝပ်ခြင်း၊ ရွံ့နွံများ ပေါများခြင်းကြောင့် သွားလာရခက်ခဲပါသည်။

(၌–၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတားအမျိုးအစား	အရွယ်အစား (ပေ) (အလျား၊အနံ၊အမြင့်)	အရည်အသွေး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု
ဆိပ်ခံတံတား	၀.၀၀၊ ၀.၀၀၊ ၀.၀၀	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
ကွန်ကရစ်တံတား	၀.၀၀၊ ၀.၀၀၊ ၀.၀၀	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
သစ်သားတံတား	၀.၀၀၊ ၀.၀၀၊ ၀.၀၀	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
ကြိုးတံတား	၀.၀၀၊ ၀.၀၀၊ ၀.၀၀	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
ဝါးတံတား	၀.၀၀၊ ၀.၀၀၊ ၀.၀၀	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
ရေပြွန်	၀.၀၀၊ ၀.၀၀၊ ၀.၀၀	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
ရေကျော်	၀.၀၀၊ ၀.၀၀၊ ၀.၀၀	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	ဖြစ်မှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်းရာသီ□ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□

ရင်းမြစ်ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လေ့လာတွေ့ရှိချက် –

(၌–၃)ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး (အသုံးမပြုပါက အကွာအဝေး (မိုင်) အကွက်အောက် ရှိ အသုံးမပြုပါ အကွက်တွင်ခြစ်ပါ)။

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု
မြစ်ကြောင်း	၀ မှ ၁၀ မိုင် □ ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် □ ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် □ ၅၀မိုင် အထက် □ အသုံးမပြုပါ □	၁ လှေ၊ သမ္ဘာန် □ ၂ စက်လှေ □ ၃ သင်္ဘော □	ပွင့်လင်းရာသီ□ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□
ပင်လယ်ရေကြောင်း	၀ မှ ၁၀ မိုင် □ ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် □ ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် □ ၅၀မိုင် အထက် □ အသုံးမပြုပါ □	၁ လှေ၊ သမ္ဘာန် □ ၂ စက်လှေ □ ၃ သင်္ဘော □	ပွင့်လင်းရာသီ□ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□

ရင်းမြစ်ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လေ့လာတွေ့ရှိချက် –

(၄–၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	လှေ၊ သမ္ဘာန်	စက်လှေ	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်	ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	၀	၀	၀	၂၄၉	၂	၅၉	၂၄	၀	၂၇

ရင်းမြစ် အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်မတို့ရွာတွင် လားရှိုးသို့သွားသော လိုင်းကားများရှိတယ်။ ဆိုင်ကယ်ကို ရွာ၏အဓိကသွားလာခြင်းခရီးကို အသုံးပြုတယ်။ ထော်လာဂျီ၊ နွားလှည်းများကို ပြောင်း၊ စပါးရိတ် သိမ်းရာတွင် အသုံးပြုကြသည်။

(၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်	အခက်အခဲ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၁၅၈	ကောင်းသည်သည့်သည်မဖြေဆို	ရှိသည်မရှိ
ဆိုလာစနစ်	၃၄	ကောင်းသည်သည့်သည်မဖြေဆို	ရှိမရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	၀	ကောင်းသည်သည့်မဖြေဆို	ရှိမရှိ
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၀	ကောင်းသည်သည့်သည်မဖြေဆို	ရှိမရှိ
လေစွမ်းအင်	၀	ကောင်းသည်သည့်သည်မဖြေဆို	ရှိမရှိ
ဇီဝလောင်စာ	၀	ကောင်းသည်သည့်သည်မဖြေဆို	ရှိမရှိ
အမျိုးအမည်ခွဲခြားဖော်ပြခြင်းမပြုနိုင်သောလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစနစ်	၀	ကောင်းသည်သည့်သည်မဖြေဆို	ရှိမရှိ
လျှပ်စစ်မီးအသုံးမပြုနိုင်ေော	၁	☒	☒

ရင်းမြစ် (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်မတို့ရွာတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းကိုသာသုံးစွဲပါသည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းမသွယ်ယူနိုင်သော မိသားစုများသည် ဆိုလာစနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။ အချို့ဆင်းရဲ သော အိမ်ထောင်စုများသည် ဖယောင်းတိုင်ကိုသာ အသုံးပြုကြသည်။

(၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း
အရေအတွက်	၁၄၁	၃	၉၅	၈၅

ရင်းမြစ် အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်မတို့ရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးအတွက် MPT အပြင် TELENOR နှင့် OOREDOO ဖုန်းလိုင်းများကို အသုံးပြုကြပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်း သတင်းအချက်များကို သိရှိနားလည်နိုင်ရန် အချို့အိမ်များ၌ ဂြိုလ်တုစလောင်းများကိုလည်း တပ်ဆင်ထားပါသည်။

(၈) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာများ	ဝန်ဆောင်မှု
လူငယ်များအနားယူအပန်းဖြေရန်နေရာများ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများရှိခြင်း	ရှိ□□□□□မရှိ□□□□□မဖြေဆိုပါ□
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ကောင်း□□□□သင့်□□□□□ည့်□□□□□မဖြေဆိုပါ□
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ကောင်း□□□□သင့်□□□□ည့်□□□□မဖြေဆိုပါ□
အားကစားနှင့်ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများပြုလုပ်ရန်နေရာနှင့်အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများရှိခြင်း	ကောင်း□□□□သင့်□□□□ည့်□□□□မဖြေဆိုပါ□
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ကောင်း□သင့်□□ည့်□□မဖြေဆိုပါ□
ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင်ပါဝင်မှု	မရှိ□□□□□နည်း□□□□□များ□
စိတ်ဝင်စားရာများကိုမိမိကိုယ်တိုင်လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့်နေရာများ၊လူငယ်ရိုပ်သာများ၊စာကြည့်တိုက်များစသည်တို့တွင်ဝင်ရောက်လေ့	ရှိ□□□□□မရှိ□□□□မဖြေဆိုပါ□

ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာများ	ဝန်ဆောင်မှု
လာသင်ယူနိုင်ခြင်း	

ရင်းမြစ် ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။နားယာမကျေးရွာ၏လူငယ်များသည် ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းအား လုပ်ကိုင်ရာမှာ များစွာလိုအပ်ပါသည်။ လူငယ်အများစုသည် မူးယစ်ဆေးနှင့် အရက်ကိုသာ သုံးစွဲသောကြောင့် လူမှုရေး၊ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အလွန်နှောင့်နှေးနေပါသည်။ လူငယ်အချို့သည် ဘော်လီဘောကစားခြင်းဖြင့် ကာယလေ့ကျင့်မှုပြုလုပ်ကြပါသည်။ ရွာအတွင်းစာကြည့်တိုက် ရှိပါသည်။ လူငယ်များ အားလပ်ချိန်တွင် စာကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘဝ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှာဖွေမှုထက် ၎င်းတို့၏ ပျော်မွေ့ရာကို ရှာဖွေသောကြောင့် စာကြည့်တိုက်မှာ အမြဲပိတ် ထားရပါသည်။

(ဏ) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(ဏ-၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

၎င်း (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်		
တယ်လီဖုန်းလိုင်း၊တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင်များ၊ကြေးနန်းလိုင်း၊အင်တာနက်လိုင်း၊ရုပ်မြင်သံကြားလိုင်း၊ရေဒီယိုလိုင်းစသောဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေခြင်းဆိုင်ရာအထောက်အကူပြုအဆောက်အဦများရှိခြင်း	ရှိ ☒	မရှိ ☐	မဖြေဆိုပါ ☐
အာမခံလုပ်ငန်းများ၏ဝန်ဆောင်မှုများကိုရရှိနိုင်ခြင်း	ရှိ ☒	မရှိ ☐	ဖြေဆိုပါ ☐
လူထုအခြေပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	ရှိ ☒	မရှိ ☐	မဖြေဆိုပါ ☐
မှုခင်းများကာကွယ်တားဆီးလျော့ချရေးအတွက်ရဲဘက်ဆိုင်ရာများမှဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း	ရှိ ☒	မရှိ ☐	မဖြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ် ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင် မရှိပါ။ နှစ်မိုင်ခန့် အကွာတွင်ရှိသောနောင်မွန်တာဝါတိုင်ကို အားကိုးရပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ ဖြန့်ဝေသောအဆောက်အဦးလည်း မရှိပါ။ အာမခံလုပ်ငန်းဝန်ဆောင် မှုမျိုးလည်း မရနိုင်ပါ။ ကျေးရွာ၏တည်ငြိမ်ရေးသည် ရွာသူကြီးနှင့် ရွာသူ/သားများသာ အဓိကလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ရွာတွင်းမူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်သုံးစွဲသူများ ရှိနေသော်လည်း ရဲများမှ တာဝန်ယူဖြေရှင်းခြင်းမရှိပါ။

(ဏ–၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ

စဉ်	မှုခင်းအမျိုးအစား	မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ		
၁	လူကုန်ကူးမှု	စိုးရိမ်ရသည်။	သာမန်။	မရှိ။
၂	ခိုးမှု	စိုးရိမ်ရသည်။	သာမန်။	မရှိ။။
၃	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	စိုးရိမ်ရသည်။	သာမန်။	မရှိ။
၄	အကြမ်းဖက်မှု	စိုးရိမ်ရသည်။	သာမန်။	မရှိ။။

ရင်းမြစ်ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွာတွင် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူများ စိုးရိမ်ရသည်။ ထို့အပြင် ခိုးမှုများလည်း သာမန်ဖြစ်ပွားမှုရှိသဖြင့် သတိနှင့် နေရပါသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများမရှိသလောက် ရှားပါသည်။ ကျွန်မတို့ရွာ၌ ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာ ပေါ်ပေါက်လာပါက ရွာသူကြီးများဖြင့်သာ အဓိကဖြေရှင်းကြသည်။ ဖြေရှင်း၍မရသောကိစ္စများရှိမှသာ လျှင် ရဲစခန်းသို့ပို့ရပါသည်။

နားယားမကျေးရွာ၏ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ တည်ဆောက်မှု အခြေပြဇယား

ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှုအခြေပြဇယား(နားယာမကျေးရွာ၊ လာရှိုးမြို့နယ်)

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ	ဖြေရှင်းမည့် နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု					
၁။	• လူမျိုးရေးဝါဒကြီးစိုးခြင်းကြောင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု အားနည်းခြင်း။	• ကျေးရွာတွင် လူမျိုး(၂)မျိုး နေထိုင်ခြင်း။ • ကျေးရွာတွင်အပိုင်း(၂) ပိုင်းကွဲနေခြင်း၊ ရွာသူကြီး (၂)ဦးမှ အုပ်ချုပ်ခြင်း။ • တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ယုံကြည်မှု မရှိခြင်း။ လေးစားမှု မရှိခြင်း။ အမြင်ကြည်လင်မှု မရှိခြင်း။	• အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တစ်ခုသာ ရှိခြင်း။ • ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့များ သည် ဦးဆောင်သူ၏ အောက်တွင် တညီတညွတ်တည်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ • အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်း။	• ဦးဆောင်သူများ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်လိုစိတ် မရှိခြင်း။	• ကျေးရွာတစ်ရွာ၊ လုပ်ငန်းတစ်ခု အတွက် အဖွဲ့တစ်ခုသာ ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်စေခြင်း။ • အဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် ဦးဆောင်မှုအပိုင်း၌ နှစ်ဦး နှစ်ဖက်ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဦးဆောင် သူများ၏ အရေးကြီးပုံကို သိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ • လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ခြင်းတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ၊ ဘက်လိုက်မှုကင်းစွာ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ပံပိုးမှု ပေးခြင်း။	• ကျေးရွာစဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့် သင်တန်းများပေးခြင်း။

၂။	• ကျေးရွာတွင်း စီမံအုပ်ချုပ်မှုတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုမရှိခြင်း	• အတန်းပညာနည်းပါးခြင်း • အိမ်မှုကိစ္စဖြင့်သာ ကုန်ဆုံးခြင်း၊ • မိဘ/အမျိုးသားများမှ ခွင့်မပြုခြင်း	• သာရေး/နာရေးတွင် သာ ဦးဆောင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း	• စိုးရိမ်စိတ်၊ သိမ်ငယ်အားငယ်စိတ်ရှိခြင်း။	• အမျိုးသမီးများ ကဏ္ဍာခုံပါဝင် နိုင်ရန် လက်တွဲခေါ်ခြင်း။ • အမျိုးသမီးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခြင်း။	• အမျိုးသမီးများစွမ်းဆောင်ရည်မြင့်တင်ရေးသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ခြင်း။
	စိုက်ပျိုးရေး					
၃။	• မြေဆီလွှာများ ခမ်းခြောက်ပျက်ဆီးလာ ခြင်း	• ဓါတ်မြေဩဇာများ အသုံးများခြင်း။ • သဘာဝမြေဩဇာများ သုံးစွဲမှု အားနည်းခြင်း။ • တောင်ကျရေများ တိုက်စားခြင်း • ပိုးသတ်ဆေးများ နည်းမမှန်စွာ သုံးစွဲခြင်း၊	• ကျေးရွာတွင် နွားချေး၊ ဝက်ချေး၊ ကြက်ချေးများကို ရရှိနိုင်ခြင်း။	• ကျေးရွာတွင် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူသူနည်းပါးပြီး စိုက်ပျိုးသူများပြားခြင်း။	• သဘာဝမြေဩဇာများ ပြုလုပ် သုံးစွဲနိုင်အောင် သင်ကြား ပေးခြင်း။ • မီးဖိုချောင်သုံးစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် အမှိုက်များမှ သဘာဝမြေဆွေးများ ပြုလုပ်စေခြင်း။ • ဓါတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေးများကို စနစ်တကျ သုံးစွဲနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။	• သဘာဝမြေဩဇာ ပြုလုပ် သုံးစွဲနည်း သင်တန်းများပေးခြင်း။ • စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
၄၊	• သီးနှံပေါ်ချိန်စျေးနှုန်းကျခြင်း။ (ပြောင်း၊ တရုတ်ဇီးသီး (လိုင်းချိ:)	• တရုတ်စျေးကွက်ပေါ် တည်နေရခြင်း။	• ကျေးရွာနှင့် (၂)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော နောင်မွန်ကျေးရွာတွင်ပေါက်စျေးဖြင့် ရောင်းချနိုင်ခြင်း။ • မန္တလေး–လားရှိုးကားလမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိခြင်း။	• တရုတ်စျေးကွက်ပေါ်မူတည်၍ စျေးအတက်အကျရှိခြင်း။	• တောင်သူများစုပေါင်းရောင်းချ ခြင်းဖြင့် စျေးနှုန်းပိုမို ရရှိစေခြင်း။ • စျေးကောင်းရသော မျိုးကို စိုက်ပျိုးစေခြင်း။ • တန်ဘိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း။ (Value added product such as Lychee)	• အစုအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း သင်တန်းများပေးခြင်း။ • စုပေါင်းရောင်းချခြင်းဖြင့် စျေးပိုမိုရစေခြင်း။ • တန်ဘိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း။
	မွေးမြူရေး					

၄။	• မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင်လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း အမြတ်အစွန်းရရှိမှု နည်းပါးခြင်း	• ဒေသဝက်များဖြစ်၍ အထွက်နည်းခြင်း။ • ရောဂါကျရောက်၍ ဝက်အသေအပျောက်များခြင်း။ • ကြိုတင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မရှိခြင်း။ • ရောဂါကျရောက်ပါက နီးစပ်ရာမေးမြန်း၍ ကုသခြင်း။ • အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။	• ကျေးရွာအထိလာရောက်ဝယ်ယူသူရှိခြင်း။ • ဒေသဝက်များကို စားသုံးသူများမှ ပိုမိုကြိုက် နှစ်သက်ခြင်း	• မိမိရောင်းချင်သည့်အချိန်တိုင်း မရောင်းနိုင်ခြင်း။ • အလေးချိန်ခိုးခြင်း။	• ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးကောင်းမျိုးသန့် စပ်မျိုးများအား:မွေးမြူနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ • စနစ်တကျမွေးမြူခြင်းနှင့်ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက် သင်တန်းများရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ • အစုအဖွဲ့လိုက် ကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံခြင်း အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ • ဈေးကွက်သို့တိုက်ရိုက်ရောင်းချနိုင်ရန်အသားထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ • ချေးငွေအရင်းအနှီးများရရှိစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	• တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာပြီးမိသားစုဝင်ငွေရပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ					
၅။	• ကုန်ထုတ်လုပ်မှုအားနည်းခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးပေးနိုင်မှု နည်းပါးခြင်း။	• နည်းပညာအားနည်းခြင်းကြောင့် ထုတ်ကုန်များ တိုးချဲ့မထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း။	• ကုန်ကြမ်းရှိခြင်း။ • ဈေးကွက်ရှိခြင်း။ • လုပ်အားရှိခြင်း။ • သွင်းအားစုများ အလုံအလောက်ရရှိခြင်း။	• ရှေးရိုးနည်းကိုသာ အသုံးပြုခြင်း။	• သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို မပျက် ဆီးစေသော၊ ထိခိုက်မှုအနည်းဆုံးဖြစ်စေသော ခေတ်မီ နည်းစနစ်များအား ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။	• ခေတ်မီနည်းစနစ်များကို အသုံးပြု၍ ထုတ်ကုန် တိုးတက်စေခြင်းနှင့် လူငယ်များ အလုပ်အကိုင်၊ အခွင့်အလမ်းများ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု					
၆။	• စက္ကူစက်ရုံမှ စွန့်ပစ်သော ရေဆိုးများကြောင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်များ (မြေများ၊သောက်သုံးရေတွင်းများ၊ ချောင်းမြောင်းများ ပျက်ဆီးလာခြင်းနှင့် ငါးသံဃံဇာတ ရှားပါးလာခြင်း) ပျက်စီးလာခြင်း။	• စက်ရုံမှ ထုတ်သော စွန့်ပစ်ရေများနှင့် ဆိုးဆေးများ ပါဝင်သော ရေဆိုးများကြောင့်	• ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ ရှိခြင်း။	• လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ နည်းပါးခြင်း။	• ရေဆိုးများစနစ်တကျ စွန့်ပစ်နိုင်သော နေရာများ ဖန်တီးပေးခြင်း။ • စက်ရုံတာဝန်ရှိသူများအား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ပျက်ဆီးစေနိုင်သေ အခြေအနေများနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် မပျက်စီးအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သည့် အသိပညာ၊ ဗဟုသုတများ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်စေခြင်း။ • စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအား ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုအန္တရာယ်အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန် နည်းပညာများ အဆင့်မြှင့်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။	• သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာပညာေး ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ခြင်း နှင့် လက်တွေ့ အကောင် အထည် ဖော်ဆောင်ရွက် ခြင်း။
	ကျန်းမာရေး					

၇။	• ရာသီအလိုက်ဖြစ်ပွားသည့် ရောဂါများ ဖြစ်ပွားခြင်း ကြောင့် ဝင်ငွေထိခိုက်ခြင်း။ (သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောဝမ်းလျှော)	• ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း။ • အမှည့်လွန်သော အစားအစာများ စားသုံး ခြင်း။ • မသန့်ရှင်းသော ရေသောက်သုံးခြင်း။	• ဆေးရုံ၊ဆေးခန်းနှင့် (၂)မိုင်သာဝေးခြင်း။ • လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ခြင်း။	• ရှေးအယူအဆများအား လက်ကိုင်ထားခြင်း။	• ကျန်းမာရေးအစုအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ • ကျန်းမာရေးအသိပညာတိုးတက် ရရှိစေရန် ရာသီအလိုက် အဖြစ်များသောရောဂါများအား ကြိုတင်နှိုးဆော်ကာကွယ်မှုများပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	• ကျန်းမာရေးအစုအဖွဲ့များမှ ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ ဆိုင်ရာပညာပေးအစီအစဉ်များ၊ ဟောပြောပွဲများ၊ ပြိုင်ပွဲများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်
	• တစ်နှစ်အောက်ကလေးများအားလုံး ကာကွယ်ဆေး မထိုးခြင်း။	• ရှေးယူဆများအား လက်ကိုင်ထားခြင်း၊ • မိဘများကျန်းမာရေးအသိ နည်းပါးခြင်း	• ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆရာမမှလစဉ်ကျေးရွာသို့ လာရောက်၍ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်း	• မိဘများမှ လာရောက်ထိုးနှံမှုမရှိခြင်း။	•	
	ပညာရေး					
၈။	• ကျောင်းသား/သူများ၊ ဆရာမများ လုံခြုံ စိတ်ချစွာ ပညာ မသင်ကြားနိုင်ခြင်း။	• ကျောင်းအုတ်တံတိုင်းအပြည့် မကာရံထားခြင်းကြောင့် သူခိုးများ ဝင်ရောက်ခြင်း။ ဆေးစွဲသူများ ဝင်ရောက်ဆေးသုံးစွဲခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ ဝင်ရောက်ခြင်း	• လုပ်အားဖြင့် ပါဝင်အားဖြည့်နိုင်ခြင်း။ • မိဘဆရာအသင်းရှိခြင်း။ • ကျေးရွာတွင် အလှူရှင်များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ ရှိခြင်း။	• ကျေးရွာမှ နှစ်စဉ် အနည်းငယ်သာ ကာရံနိုင်ခြင်း၊ • မိဘဆရာအသင်းရန်ပုံငွေကို ခွဲဝေသုံးစွဲနေရခြင်း။	• မိဘဆရာအသင်းသည် ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်ပင်၍ ရန်ပုံငွေ ရှာဖွေရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ • ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၊	• ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ်း လုံခြုံစိတ်ချ ပျော်ရွှင်စွာဖြင့် ပညာသင်ကြားနိုင်ရန် ကျောင်းအုတ်တံတိုင်း ကာရံခြင်း (၂၅၀ ပေ၊ ၆ ပေ)

	•		• နှစ်စဉ် အပိုင်းလိုက် ကျေးရွာမှ ကာရံခြင်း။	•	• ပညာရေး:ဌာနများသို့ လျောက် လွှာတင်ခြင်း၊ • ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်း၊ အလှူရှင်များထံအလှူခံခြင်း၊ • အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီ အစဉ်များ စနစ်တကျ ရေးဆွဲခြင်း၊	•
	အခြေခံအဆောက်အဦ					
၉။	• မိုးရာသီတွင် ကျေးရွာ တွင်းရှိ စာသင်ကျောင်း နှင့် တောင်ကုန်းပိုင်း အကြား ကလေးငယ်များ လုံခြုံ စိတ်ချရမှု မရှိခြင်း။	• တောင်ကျရေ ကျဆင်း ခြင်း။ • မြေနိမ့်ပိုင်းဖြစ်နေခြင်း။ • တံတားမရှိခြင်း။ • ဝါးဖြင့် တံတားထိုးထား ခြင်း။ • မိဘများမှ နေ့စဉ် အပို့ ကြို့ မလုပ်နိုင်ခြင်း။	• ကျေးရွာပိုင်းမှ လုပ်အား ပါဝင်နိုင်ခြင်း။ • ရန်ပုံငွေများ ရှာဖွေနိုင် သည့် သူများရှိခြင်း။	• ကျေးရွာ (၂)ပိုင်းကွဲနေခြင်း။	• ကျေးရွာတွင်းအဖွဲ့အစည်းအသီ ားသီး တိုင်ပင်၍ ရန်ပုံငွေ ရှာ ဖွေရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲ ခြင်း၊ • ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများသို့ လျောက် လွှာတင်ခြင်း၊ • ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်း၊ အလှူရှင်များထံအလှူခံခြင်း၊ • အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီ အစဉ်များ စနစ်တကျ ရေး ဆွဲခြင်း၊	• ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ား သွားလာမှု အဆင်ပြေချော မွေ့စေရေးအတွက် ရေငြွန်ခေါင်း တည်ဆောက် ခြင်း။ (၂၀၀၊ ၆ ပေ) • ရွာတွင်းလမ်းများအား ကျောက်ချောလမ်းအဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့်လမ် ား ပန်းဆက်သွယ်ရေး: ကောင်း မွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်။
၁၀။	• ရွာတွင်းလမ်းမှာ သွားလာရ ခက်ခဲခြင်း	• မြေသားလမ်းဖြစ်ခြင်း၊ • မိုးရွာသောအခါ ချိုင့်ခွက် များပေါများခြင်း၊ • ရေများဝပ်ခြင်း ၊ • ရွံ့ဗွက်များနှင့် ပြည့်နှက် ခြင်း	• လုပ်အားဖြင့် ပါဝင် အားဖြည့်နိုင်ခြင်း	• ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း၊ • နည်းပညာအားနည်းခြင်း		
	လူငယ်					

၁၀။	• မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲမှုများလာခြင်း	• လွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်ခြင်း • အသိပညာနည်းပါးခြင်း	• အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ရှိခြင်း • ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့ရှိခြင်း	• အုပ်ချုပ်ရေးအားနည်းခြင်း • လုံခြုံရေးအားနည်းခြင်း	• သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း၍ ဖမ်းဆီးအရေးယူ ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန် • မူးယစ်ဆေးဝါးကင်းစင်ရေး ပညာပေးနှင့် ဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက်ခြင်း • လူငယ်များ အလုပ်အကိုင်၊ အခွင့်အလမ်းများ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊	• မူးယစ်ဆေးဝါးကင်းစင်ရေး ပညာပေးနှင့် ဟောပြောပွဲများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း များနှင့် လက်ကမ်းစာစောင်များ ဖြန့်ဝေခြင်း